

Dokumentin sisältö

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023

- 1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
- 2 Koettu hyvinvointi Vesanolla
- 3 Kouluterveyskyselyn tulokset
- 4 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2024

- 5 Strategian painopisteet ja linjaukset
- 6 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

- 7 Suunnitelman laatijat
- 8 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

JOHDANTO

Vesannon kunnan hyvinvointiraportti koostuu indikaattoreiden tuomasta datasta, kouluterveyskyselyn tuloksista sekä kunnassa tehdystä hyvinvointikyselystä.

Vesannolla väkiluku on pieni ja se vaikuttaa siihen, että meillä ei ole käytössä läheskään samaa määrää indikaattorieta kuin kaupungeissa. Yksityisyyden suojan vuoksi tietoja ei julkaista, jos vastaajia on alle 20 (move-mittauksissa alle 9).

Indikaattorit päivittyvät harvakseltaan ja raportin mennessä päätöksentekoon kaikki indikaattorit eivät ole vielä päivittyneet vuoden 2023 osalta. Indikaattorien päivittymistä seurataan myös raportin julkaisemisen jälkeen, jotta tieto kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta on ajankohtainen.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2023

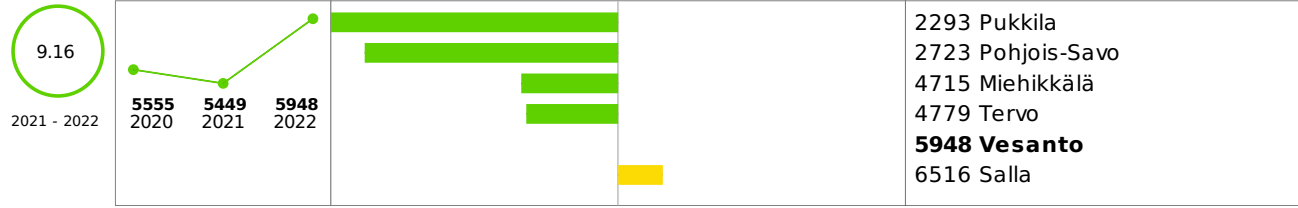
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

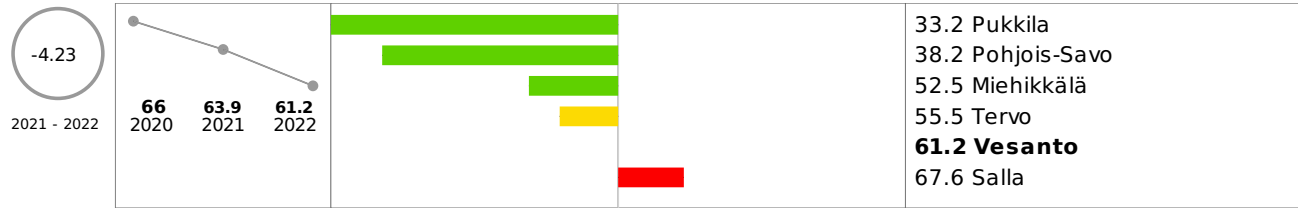
Talous

Tulot

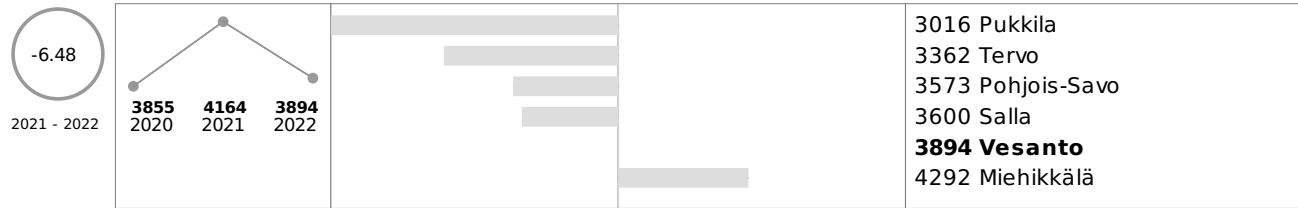
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

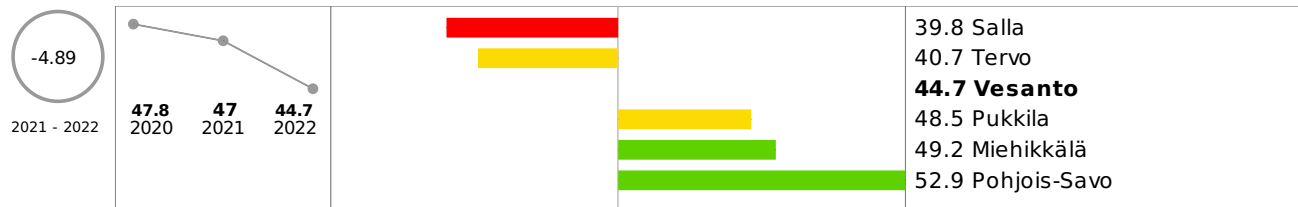
Valtionosuudet, % nettokustannuksista

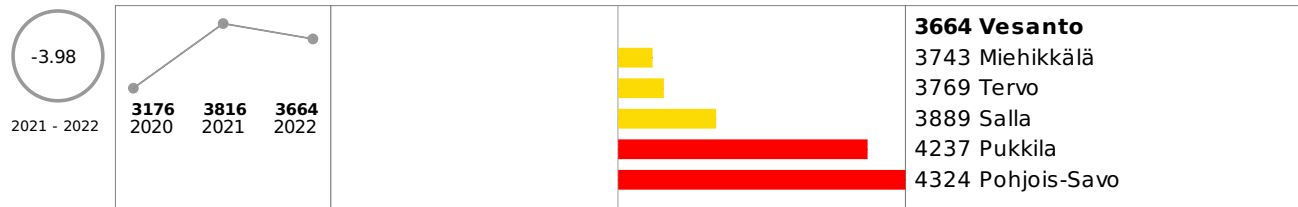
Lainakanta 31.12., euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Verotulot, euroa / asukas

HYTE-kerroin

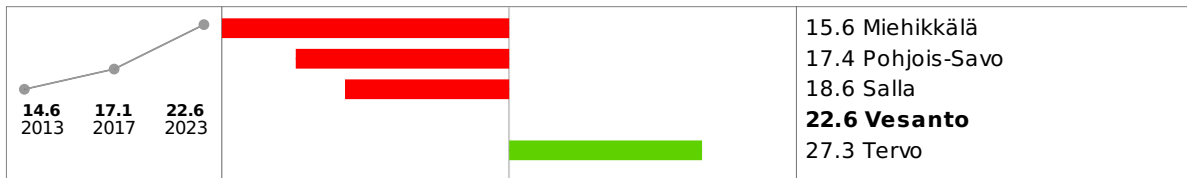
Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-indikaattori

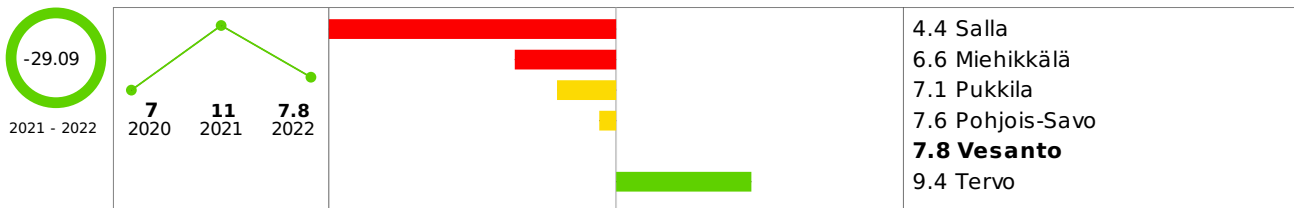
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

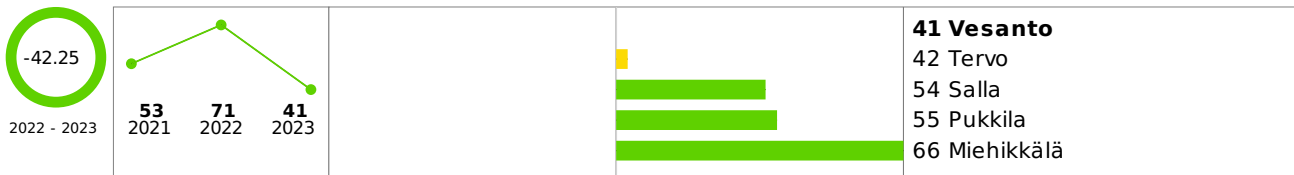
Ylipaino, skaalattu HYTE-indikaattori

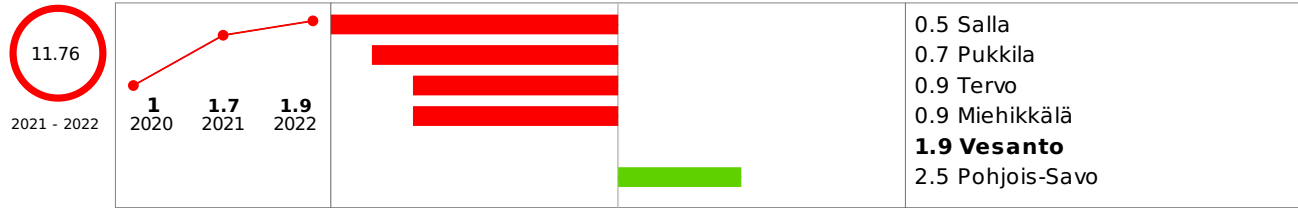
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

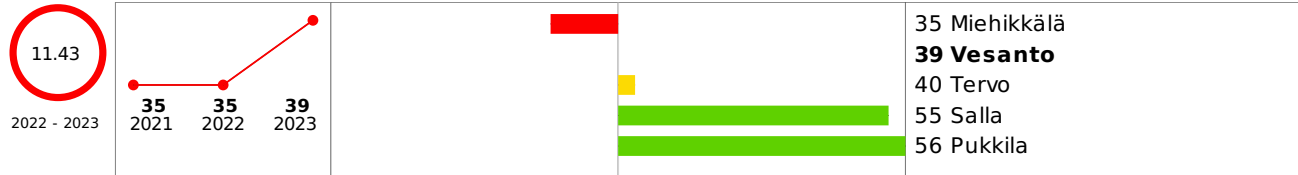
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

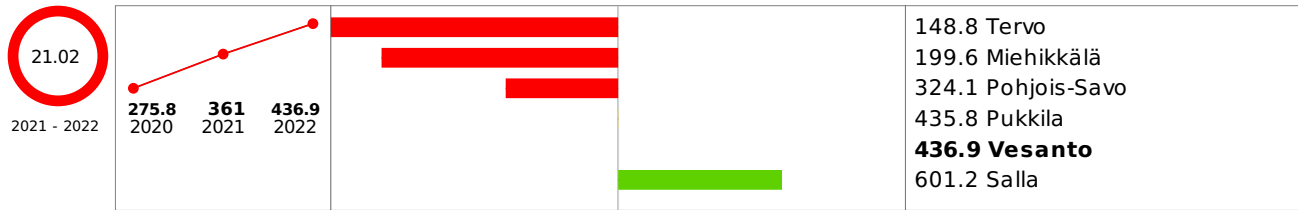
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

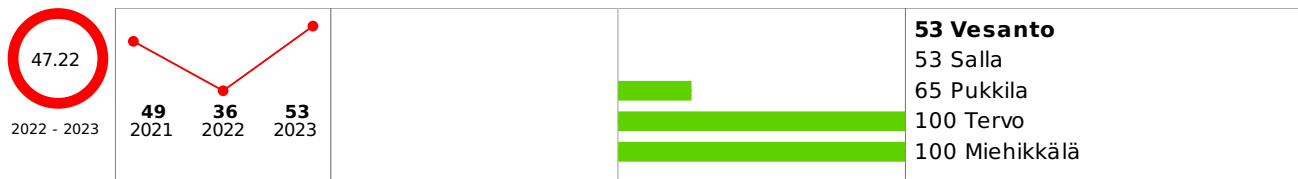
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

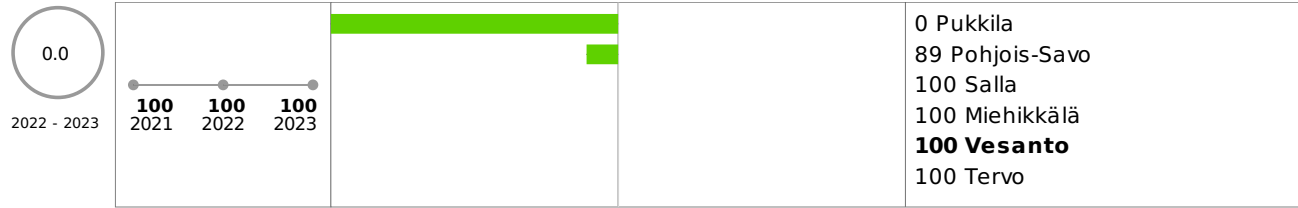
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

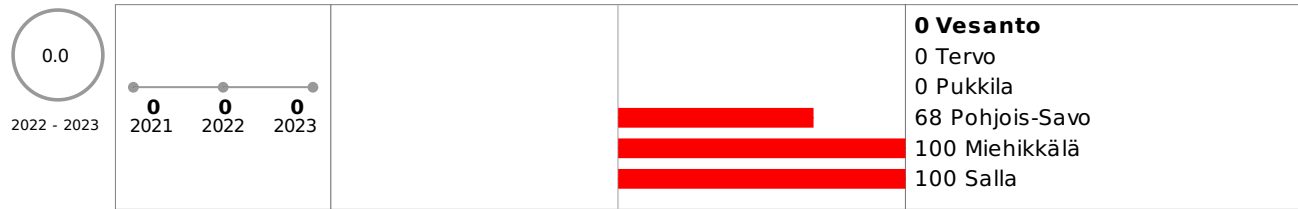
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

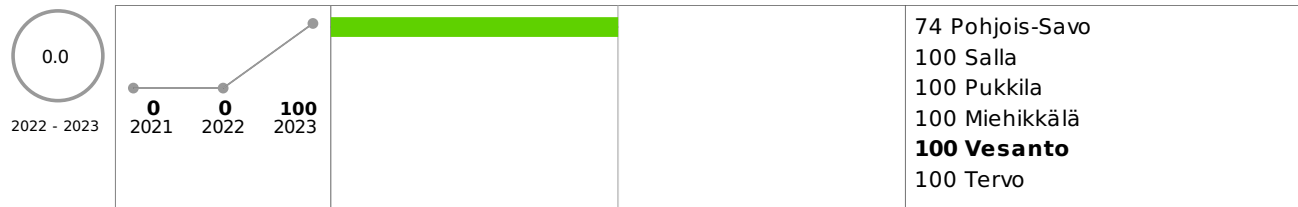
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

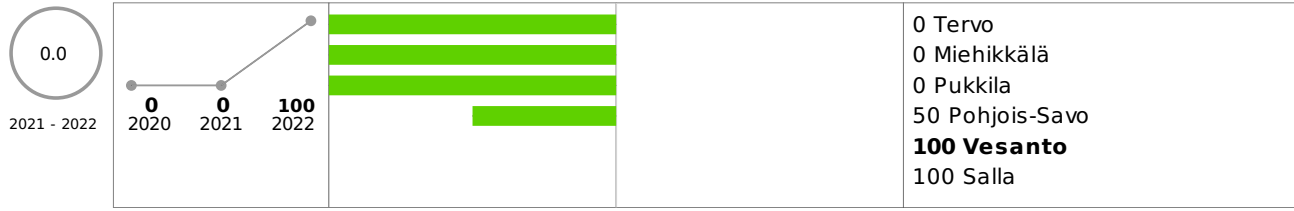
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

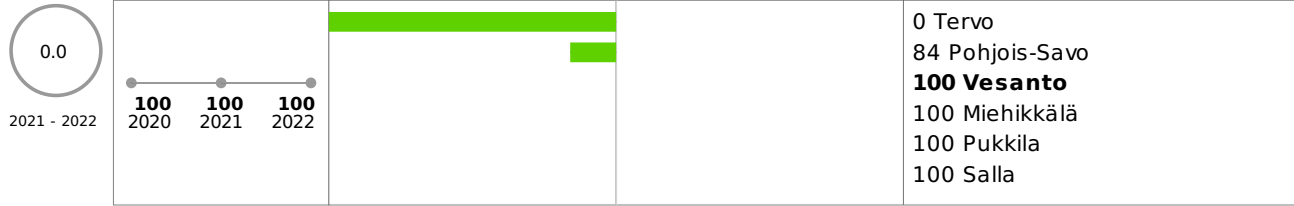
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

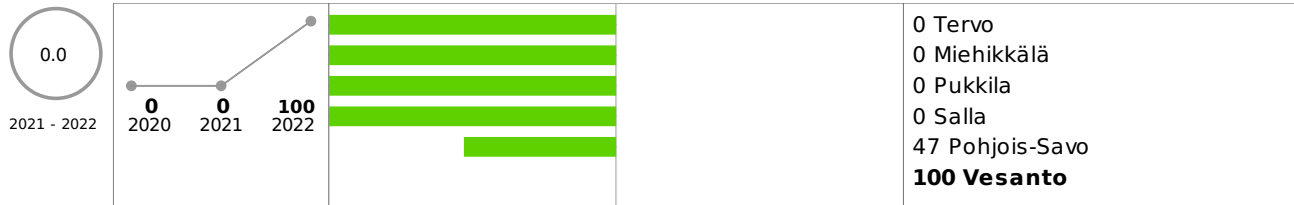
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

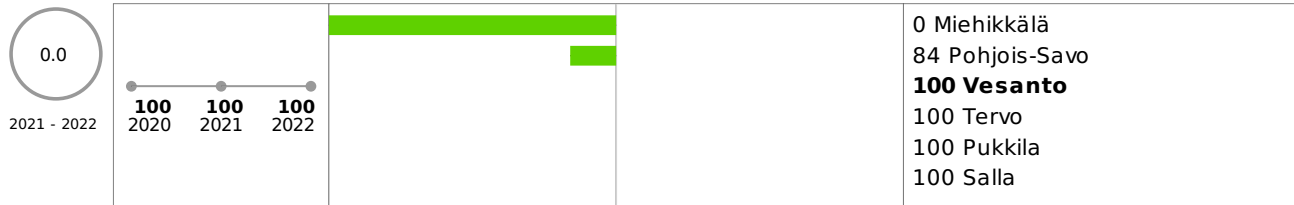
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

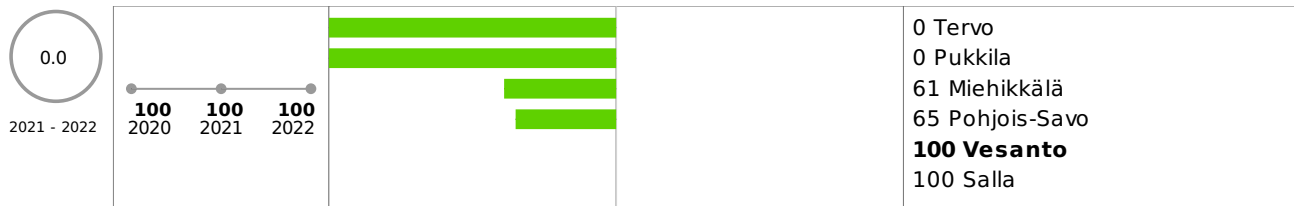
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin

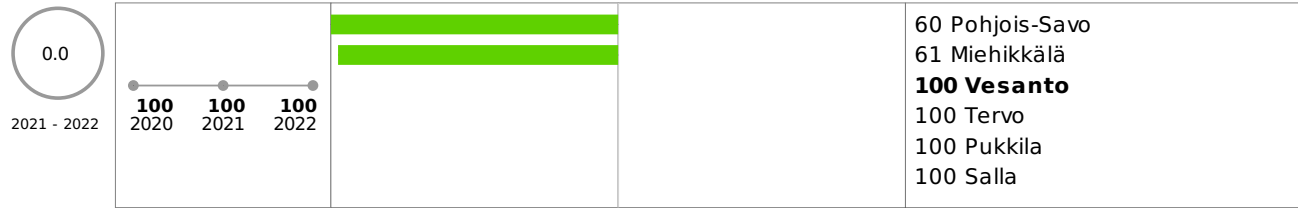
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

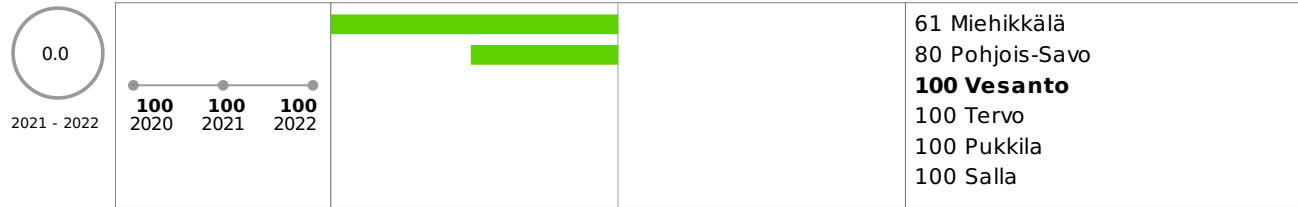
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

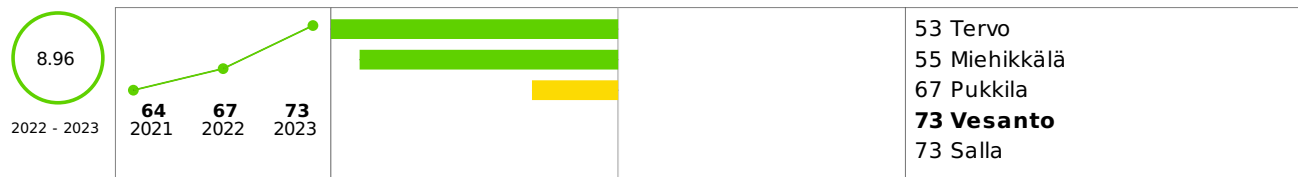
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

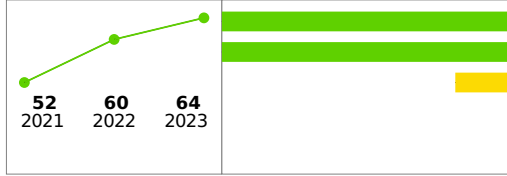
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

HYTE-kerroin, 0 - 100

2022 - 2023

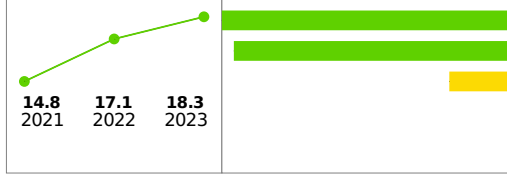

48 Tervo
48 Miehikkälä
61 Pukkila
64 Vesanto
69 Salla

HYTE-kerroin euroa / asukas

2022 - 2023

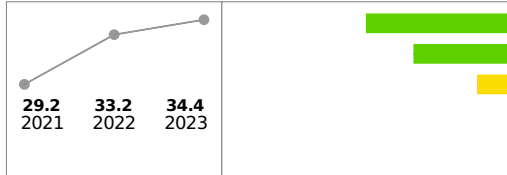

13.5 Tervo
13.7 Miehikkälä
17.3 Pukkila
18.3 Vesanto
19.5 Salla

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

2022 - 2023

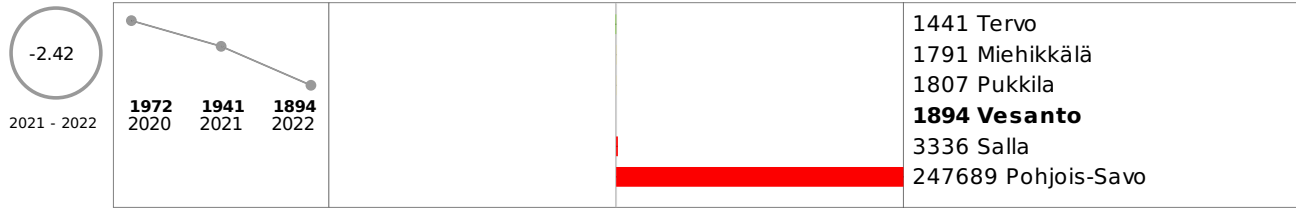

19.3 Tervo
24.3 Miehikkälä
31 Pukkila
34.4 Vesanto
64.7 Salla

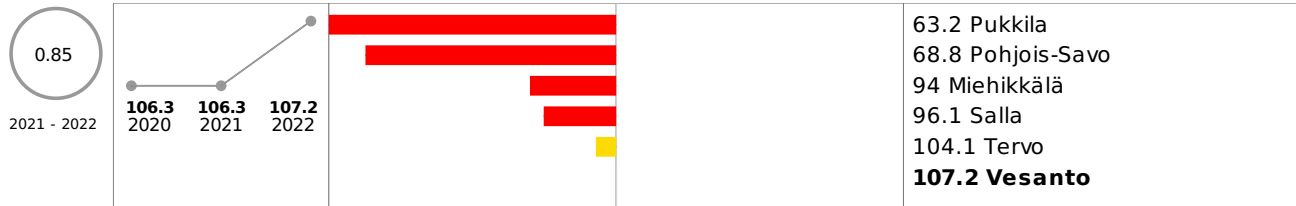
Elinvoima

Väestö

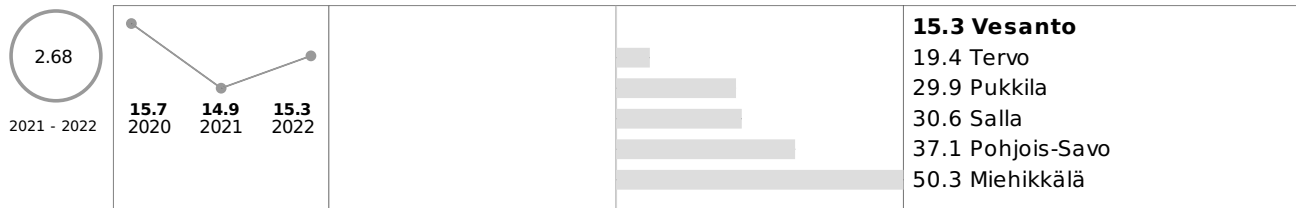
Väestö 31.12.

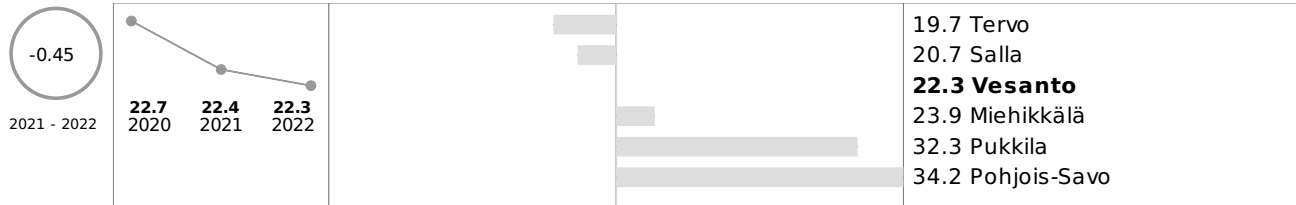
Huoltosuhte, demografinen

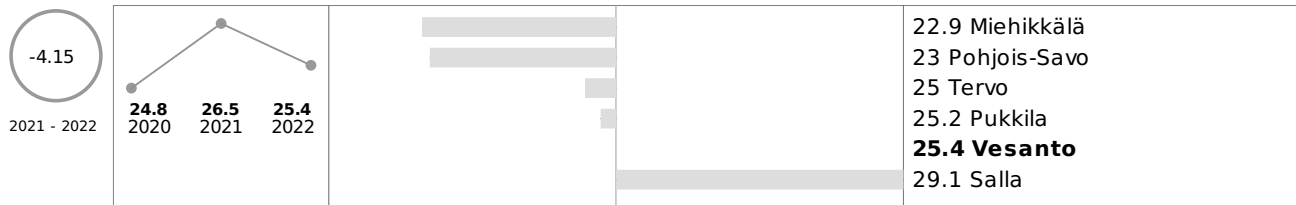
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

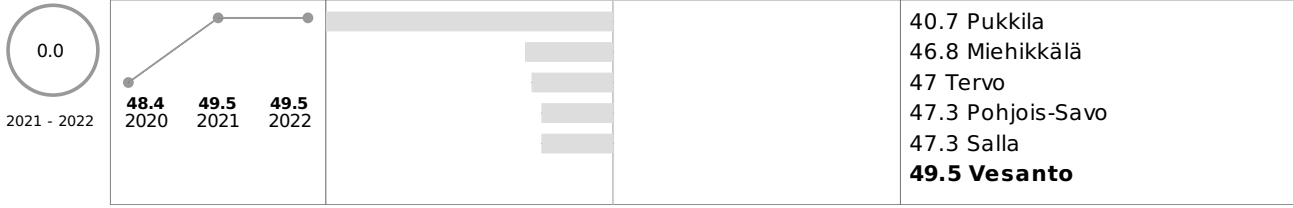
Lapsiperheet, % perheistä

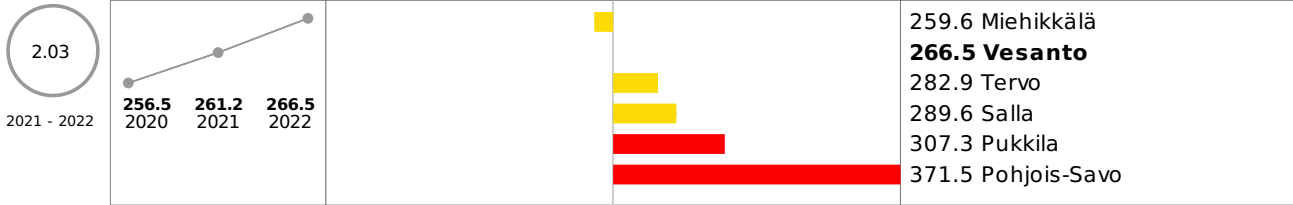
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

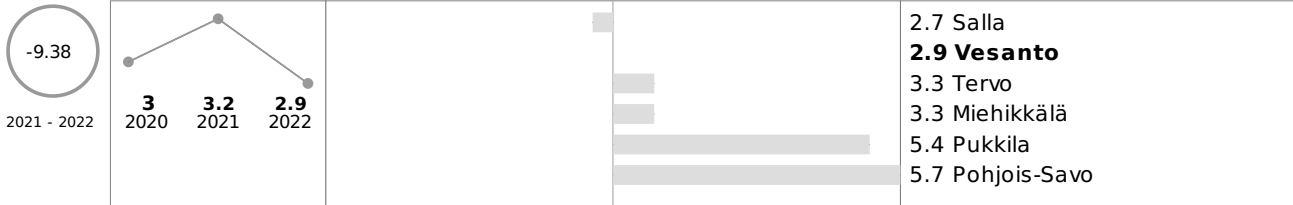
Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

Koulutustasomittain

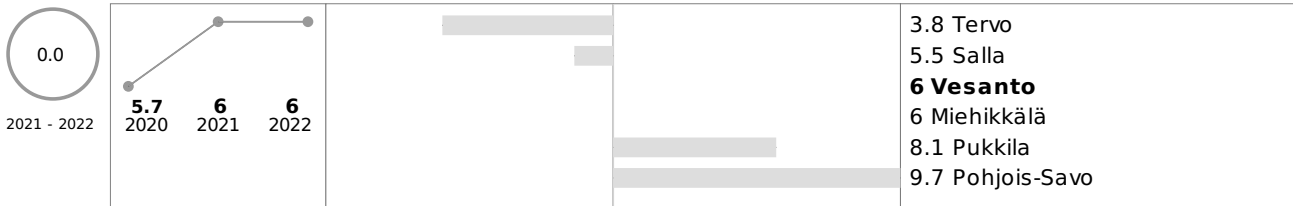
0 - 6-vuotiaat, % väestöstä

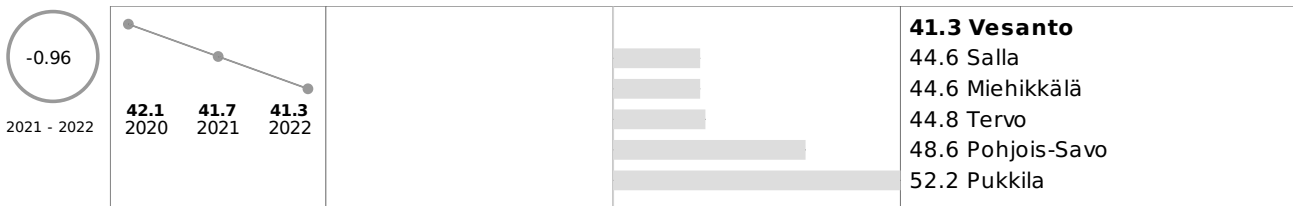
7 - 15-vuotiaat, % väestöstä

16 - 24-vuotiaat, % väestöstä

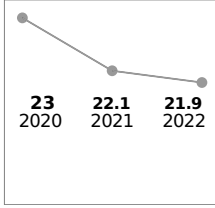
25 - 64-vuotiaat, % väestöstä

65 - 74-vuotiaat, % väestöstä

2021 - 2022

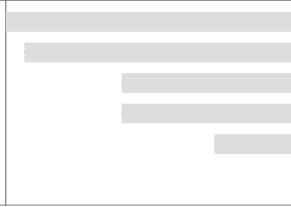
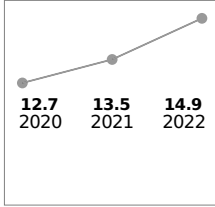

- 11.8 Pukkila
- 14.8 Pohjois-Savo
- 19.9 Miehikkälä
- 21.9 Vesanto**
- 23.4 Salla
- 24.3 Tervo

75 - 84-vuotiaat, % väestöstä

2021 - 2022

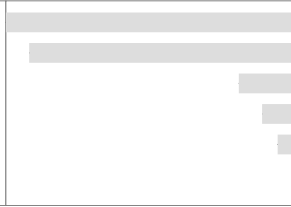
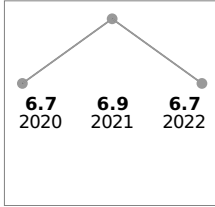

- 8.7 Pohjois-Savo
- 9.1 Pukkila
- 11.2 Tervo
- 11.2 Salla
- 13.2 Miehikkälä
- 14.9 Vesanto**

85 vuotta täyttäneet, % väestöstä

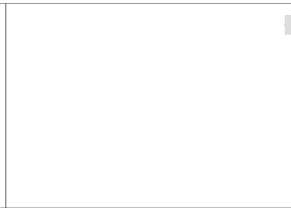
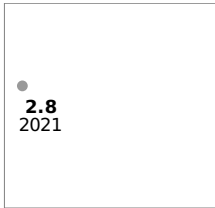

2021 - 2022

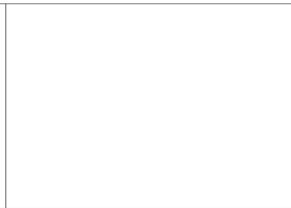
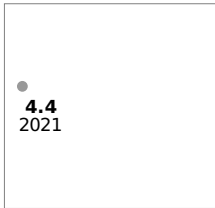
- 3 Pukkila
- 3.3 Pohjois-Savo
- 6 Miehikkälä
- 6.3 Salla
- 6.5 Tervo
- 6.7 Vesanto**

0 - 6-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

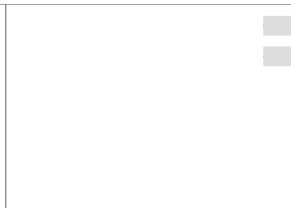
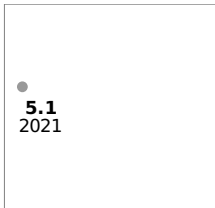
- 2.7 Miehikkälä
- 2.8 Vesanto**
- 3 Salla
- 3.2 Tervo
- 5.5 Pohjois-Savo
- 6.2 Pukkila

7 - 15-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

- 4.4 Vesanto**
- 5.2 Salla
- 5.6 Miehikkälä
- 6.7 Tervo
- 7.9 Pohjois-Savo
- 8.5 Pukkila

16 - 24-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

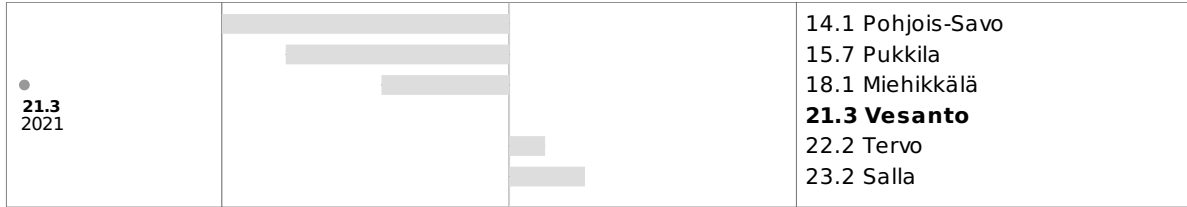

- 4.6 Tervo
- 4.6 Salla
- 5.1 Vesanto**
- 5.5 Miehikkälä
- 7 Pukkila
- 9.9 Pohjois-Savo

25 - 64-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

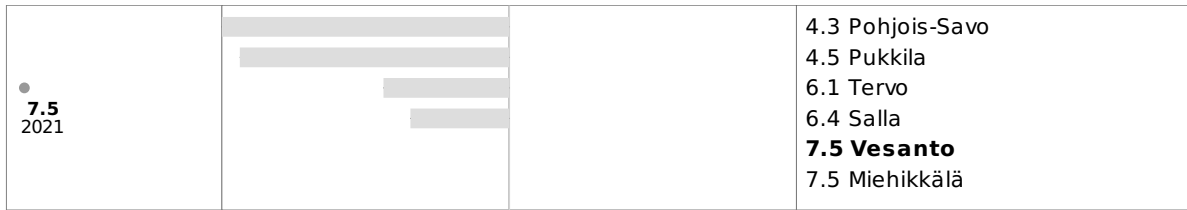
65 - 74-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

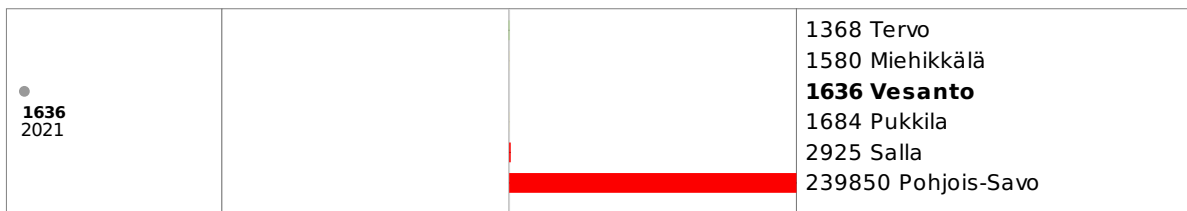
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

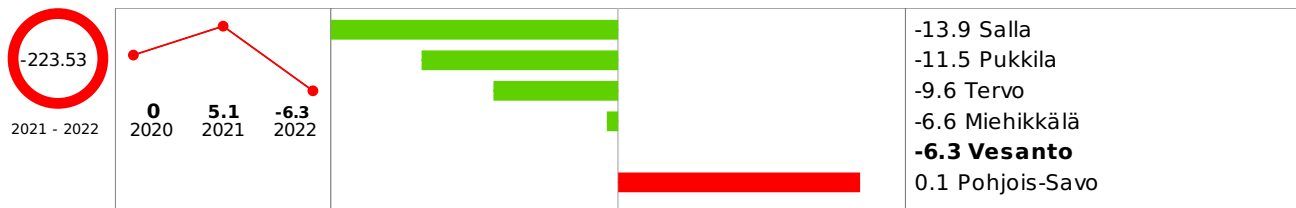
85 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

Väestöennuste 2030 (laskettu 2021)

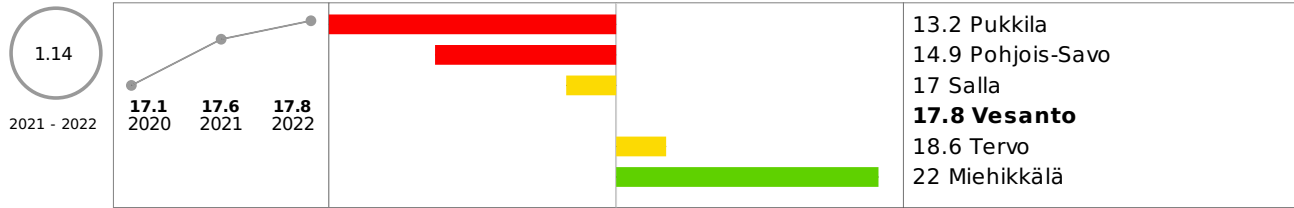

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

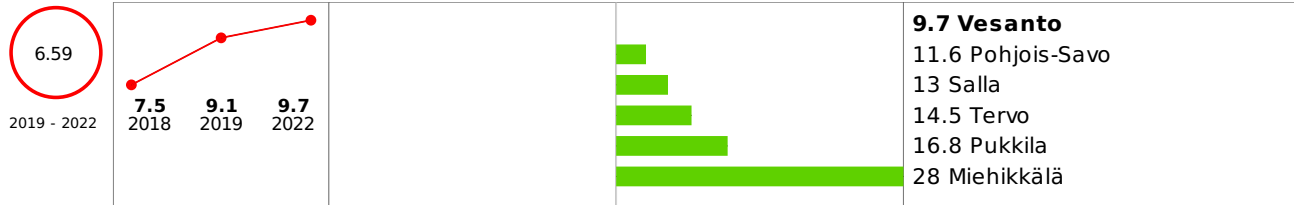

Elinvoima

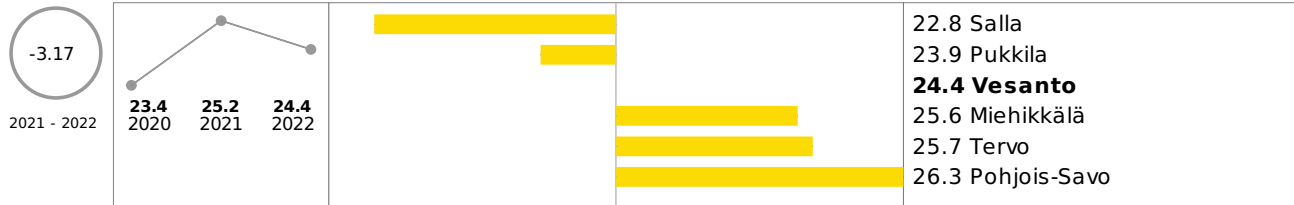
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

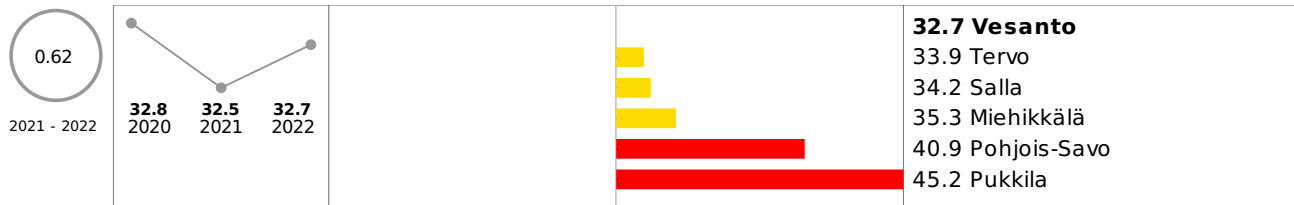
Lasten pienituloisuusaste

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Työlliset, % väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA - Yhteenveto

Tänä vuonna hyvinvointiraportissa näkyy ensimmäistä kertaa kootusti hyte-kertoimeen vaikuttavat tulos- ja prosessi-indikaattorit. Niissä huolestuttavana suuntana näyttäisi olevan terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi arvioivien määrä 8-9 luokkalaisista. Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan Vesannolla tilanne on parantunut huomattavasti edellisen kyselyn jälkeen.

Kuntien välinen nettomuutto- indikaattori ei ole päivittynyt vielä. Vesanno tilanne on ollut vuoden 2022 osalta erittäin positiivinen sillä kuntien välinen nettomuutto oli vuonna 2023 +22 asukasta. Kokonaisuudessaan Vesannon väkiluku laski vuonna 2023 1 asukkaalla, mikä on 4 vähiten koko Pohjois-Savossa.

Vesannolla terveyden edistämisen näkiviisyys on hyvällä tasolla kaikilla osa-alueilla, joita kunta itse järjestää. Sektoreiden keskiarvo on 77 pistettä, un koko maassa se on 70 ja Pohjois-Savossa 73. Edelleen parannettavaa löytyy ja kehittämiskohteet otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa.

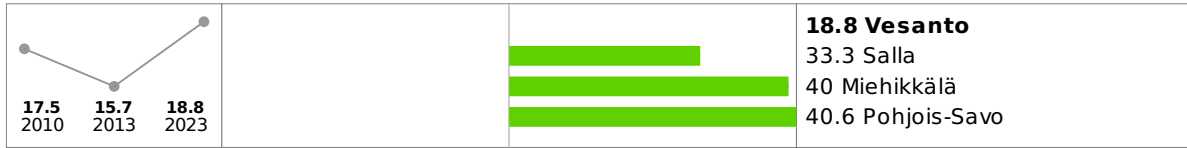
Teaviisarin tuloksiin voi tutustua tarkemmin osoitteessa: www.teaviisari.fi

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

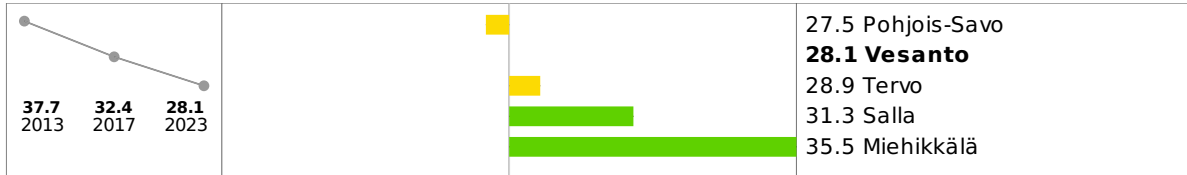
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

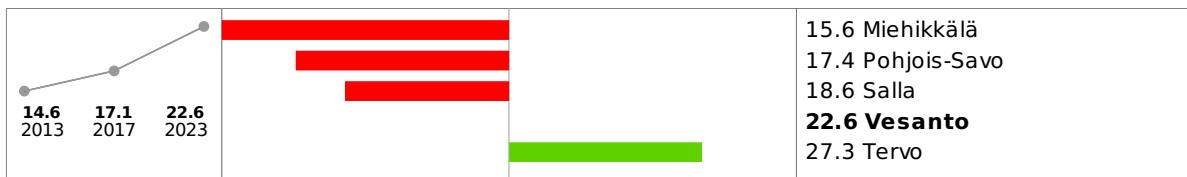
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 0 - 15-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

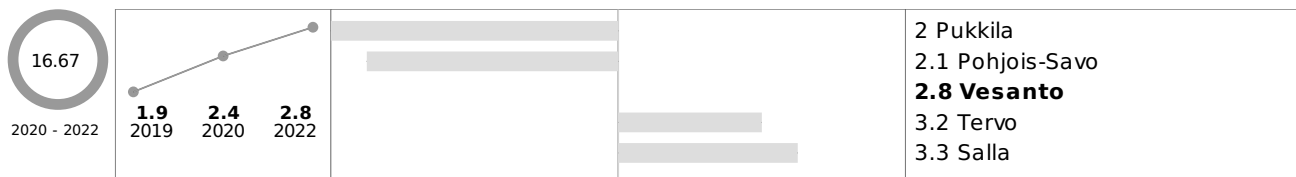

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

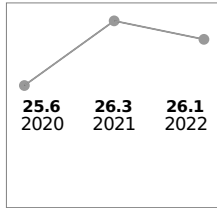
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

2021 - 2022

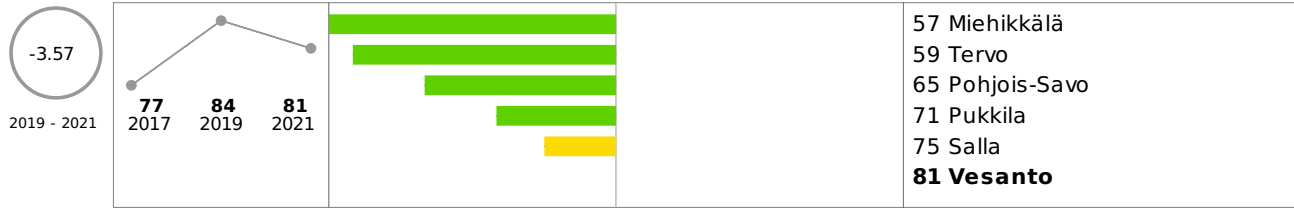

25.2 Pohjois-Savo
26.1 Vesanto
 28.4 Tervo
 30.5 Salla
 31.6 Miehkälä
 38 Pukkila

Palvelut

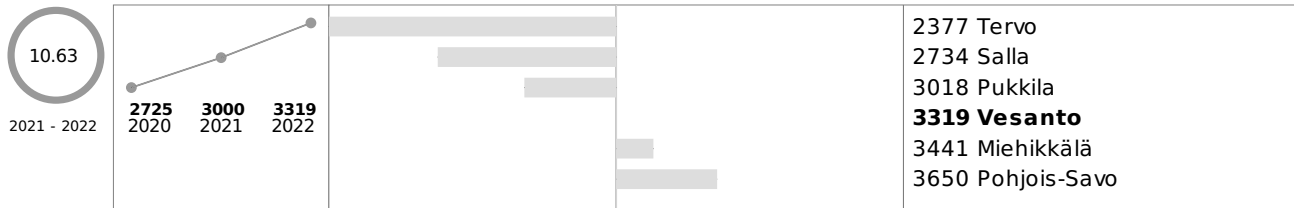
Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

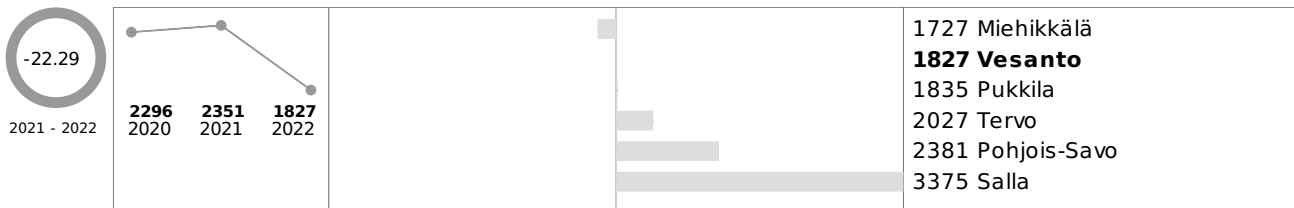

Sosiaali- ja terveydenhuolto

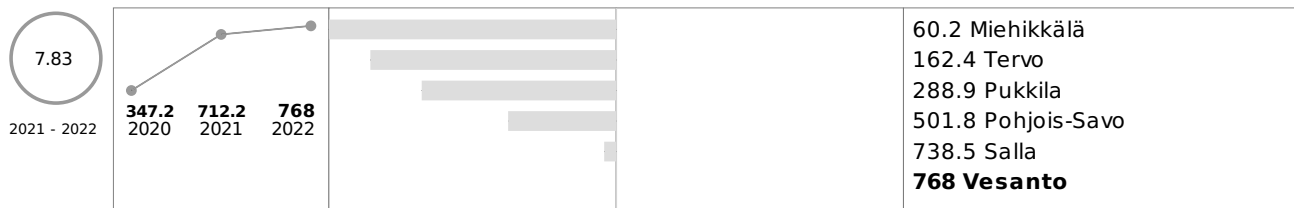
Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

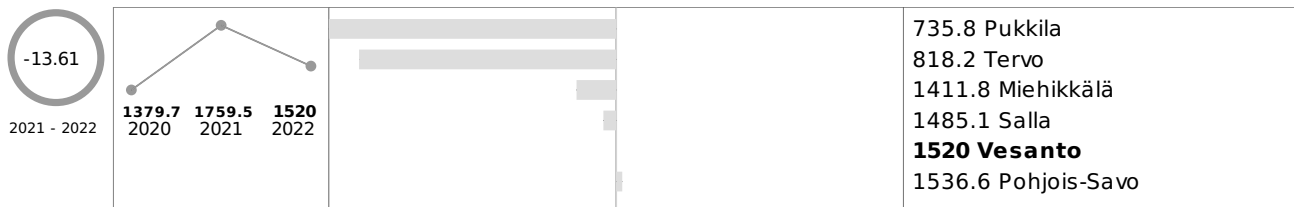
Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit / 1 000 7 - 18-vuotiasta

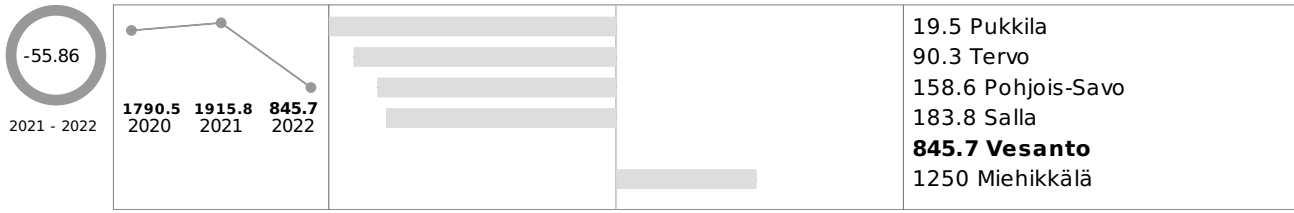
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria / 1 000 0 - 12-vuotiasta

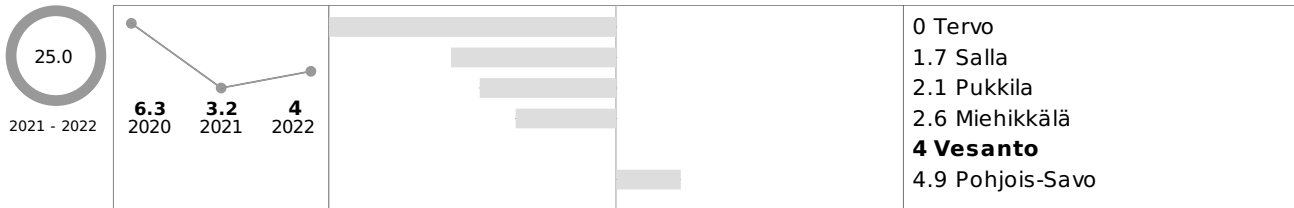
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13 - 17-vuotiasta

Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 0 - 16-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

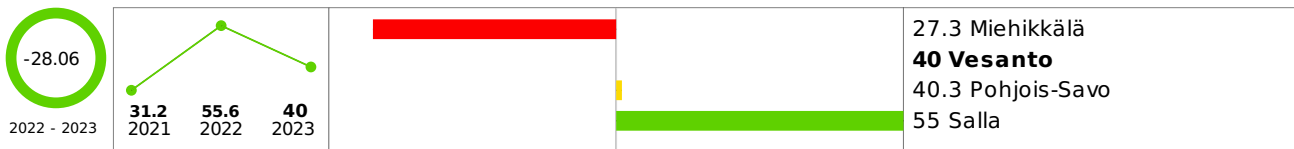

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 17-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

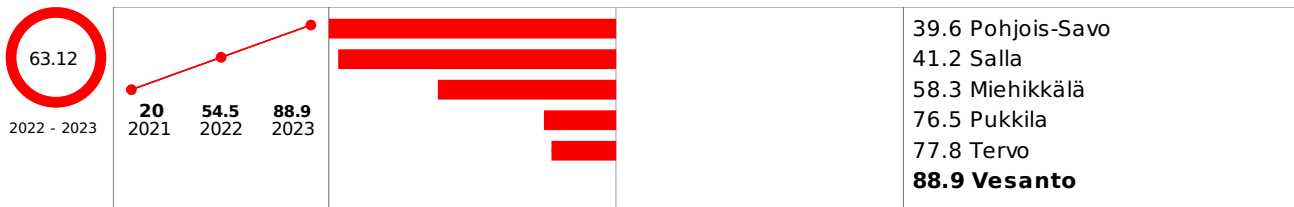

Vapaa-aika

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

5. luokkalaisilla move-tulokset ovat heikentyneet. Pienessä kunnassa pienet oppilasmäärät voivat aiheuttaa suurtakin vaihtelua eri vuosien välillä. Heikko fyysinen toimintakyky muodostaa riskin henkilön terveydelle ja kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Henkilöllä on vaikeuksia selviytyä väsymättä arjen fyysistä toimintakykyä vaativista toiminnoista. Heikko toimintakyky voi johtaa haasteisiin myös akateemisessa menestymisessä ja oppimisessa. Heikko toimintakyky voi myös vähentää vapaa-ajan liikkumista sekä ohjattuun liikuntaharrastustoimintaan osallistumista. Tämän vuoksi heikkoon tulokseen on hyvä reagoida sekä kunnan palveluissa että perheissä.

Lapsille ja nuorille tullut uusia liikunnallisia harrastusmahdollisuuksia.

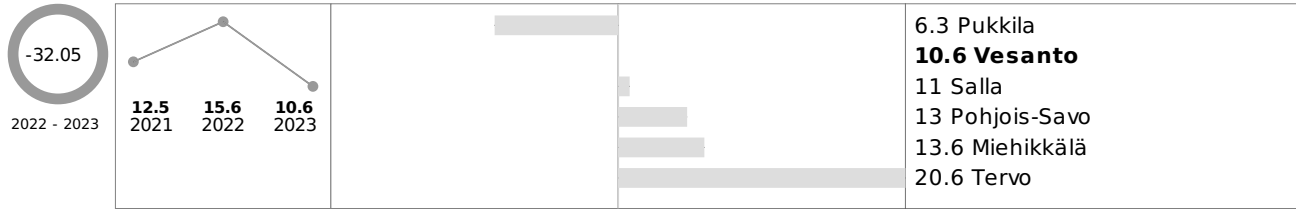
Lasten ja nuorten osalta lisää dataa kouluterveyskysely- osiossa 4-5 luokkalaisten vastauksissa.

NUORET JA NUORET AIKUISET

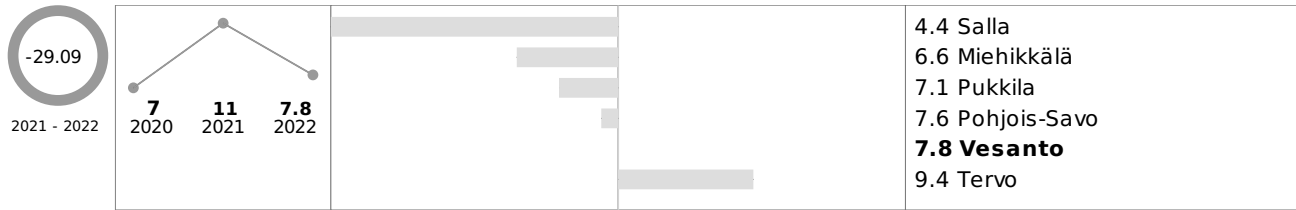
Hyvinvointi

Opiskelu, työ ja toimeentulo

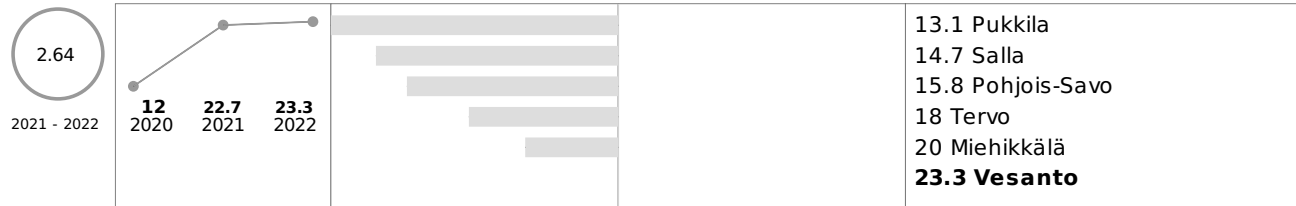
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

Toiminnassa on noussut huoli nuorten päihdekäyttäytymisestä. Vapetusta, nikotiinipussien käyttöä ja alkoholin käyttöä on havaittu lisääntyvässä määrin Vesannolla.

Yhtenä ryhmänä hyvinvoinnin näkökulmasta on noussut sateenkaarinuoret. Nuorilla kokemusta, että heitä ei arvosteta samalla tavalla ja ympärillä olevat ihmiset voivat mieliteilloin ja kommentteillaan alentaa nuorta. Sateenkaarinuorten hyvinvointiin ja sen tukemiseen kiinnitetään jatkossa huomiota nykyistä enemmän.

Nuoret kaipaavat omaa palautekanavaa, jonka kautta voivat antaa anonyymiä palautetta yksinkertaisesti.

16-29- vuotiaiden nuorten osalta hyvinvointialueen palvelui eivät toimi samalla tasolla kuin isoissa kaupungeissa.

Kouluterveyskyselyn tuloksissa lisätietoa 8-9 luokkalaisten ja lukiolaisten hyvinvoinnin tilasta.

TYÖIKÄISET

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

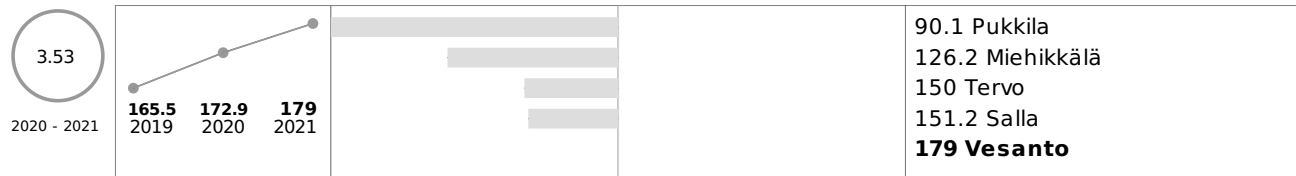

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Opiskelu, työ ja toimeentulo

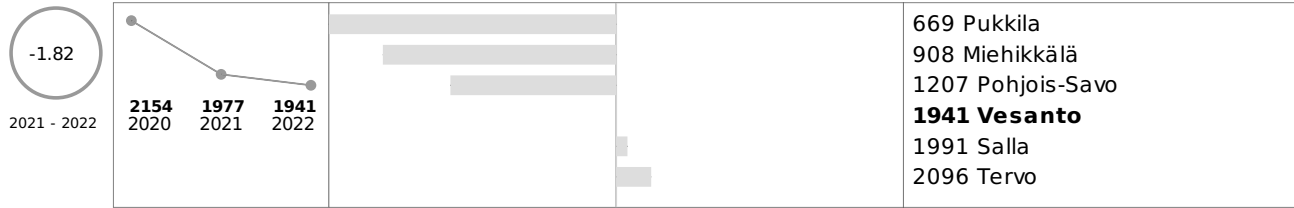
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu

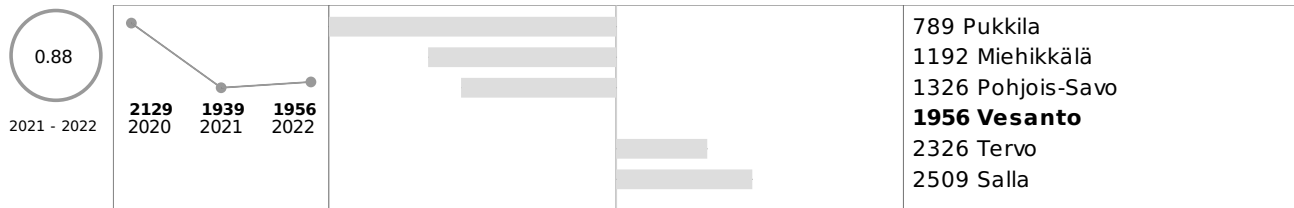
Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

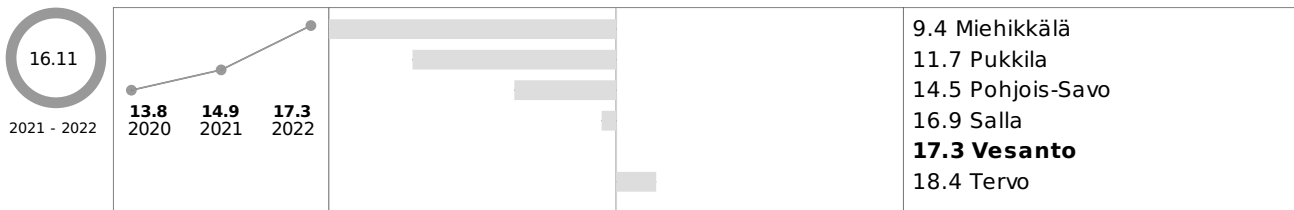
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

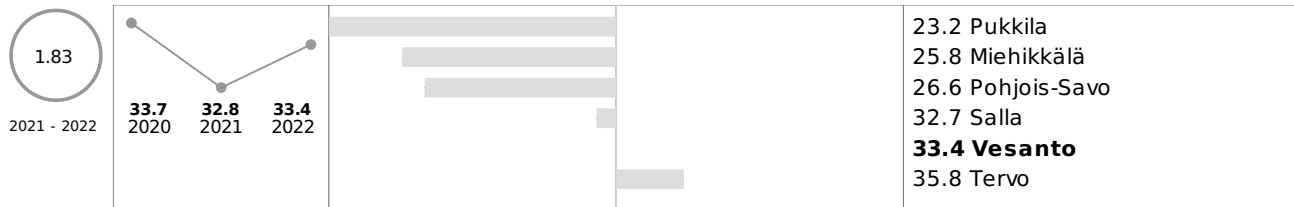
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

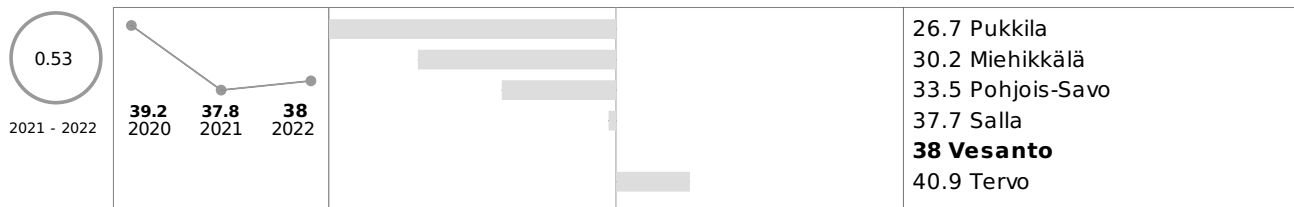
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 39-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 40 - 64-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

Mielenterveyden haasteet näkyvät työikäisillä lisääntyneinä sairauspoissaoloina vuoden 2022 osalta. Indikaattori päivittyi huhtikuussa, jonka jälkeen vuoden 2023 tilanne näkyvillä. Mielenterveysindikaattori kertoo, että koko

maahan verrattuna mielenterveyden haasteita on Vesannolla runsaasti enemmän.

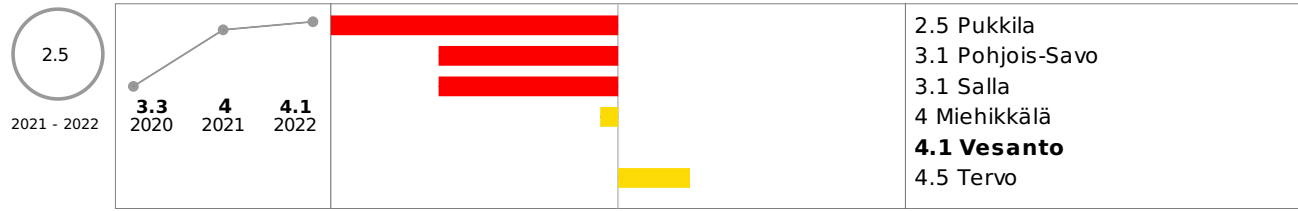
Aikuisväestölle suunnatussa hyvinvointikyselyssä kartoitettiin tarkemmin vesantolaisen aikuisväestön kokemuksellista hyvinvointia, josta lisää kohdassa 2.

IKÄIHMISET

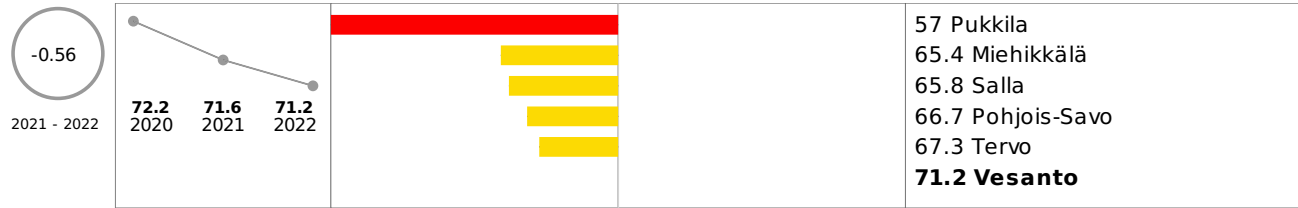
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

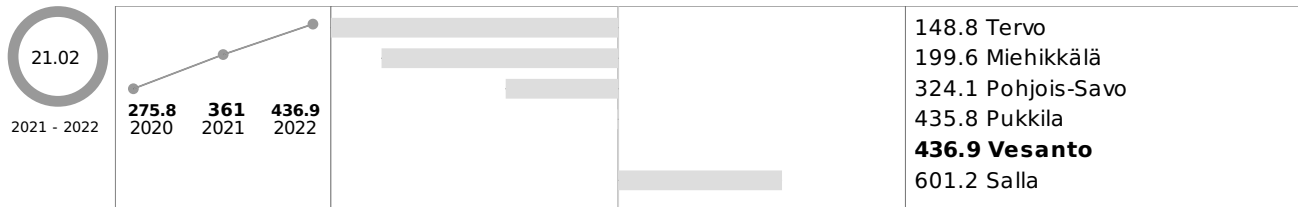
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

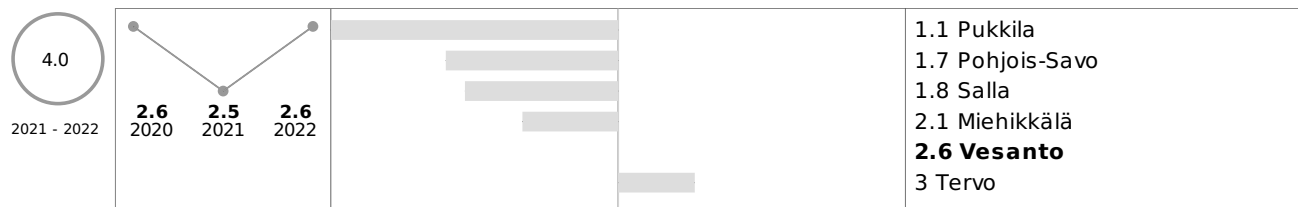

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

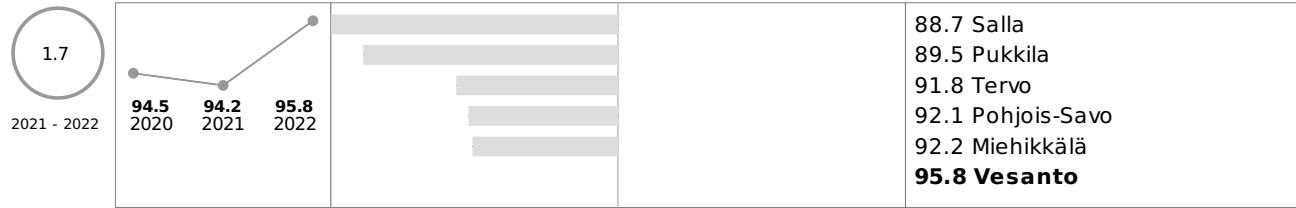
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

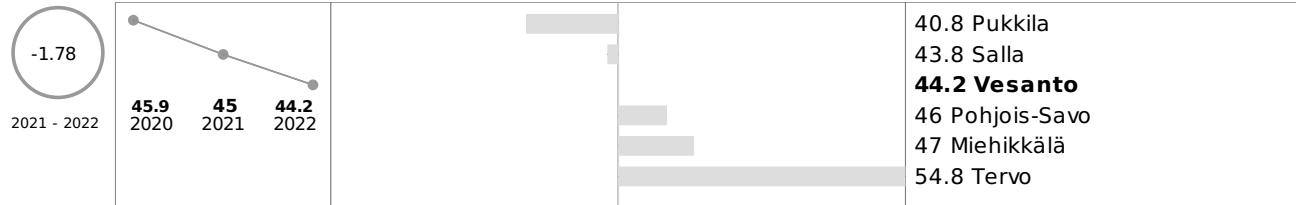

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

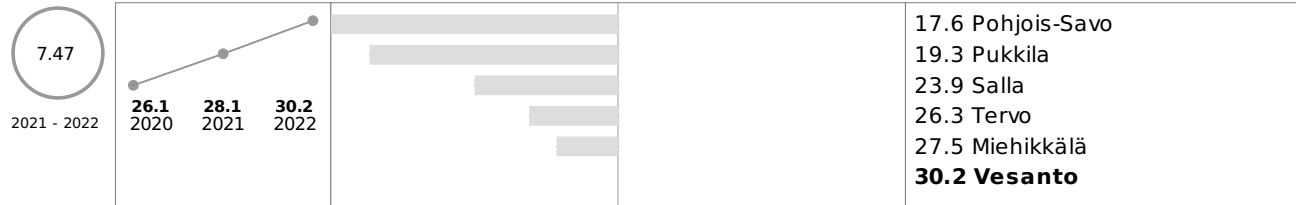
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä

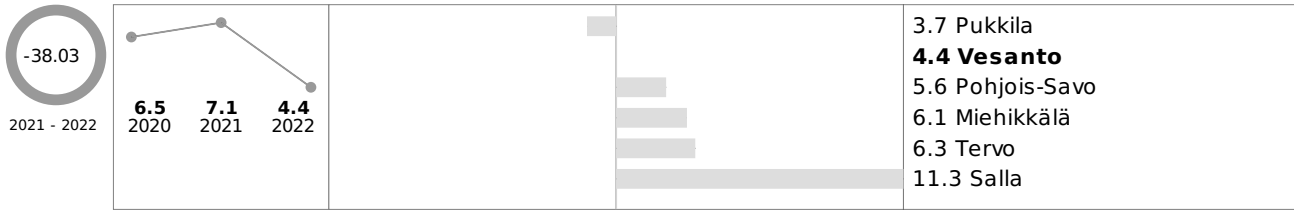
75 vuotta täyttäneiden asuntokunnat, % kaikista asuntokunnista

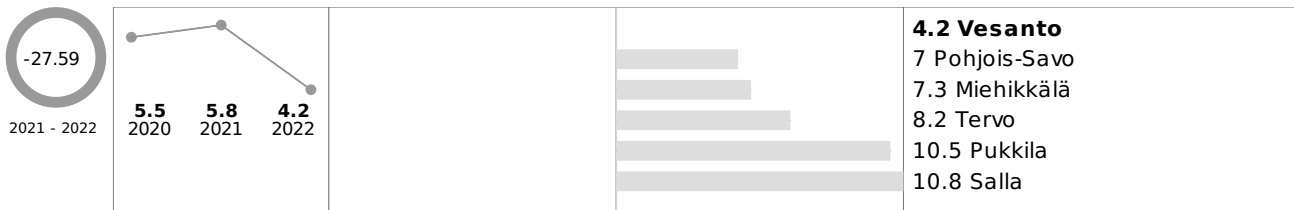
Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

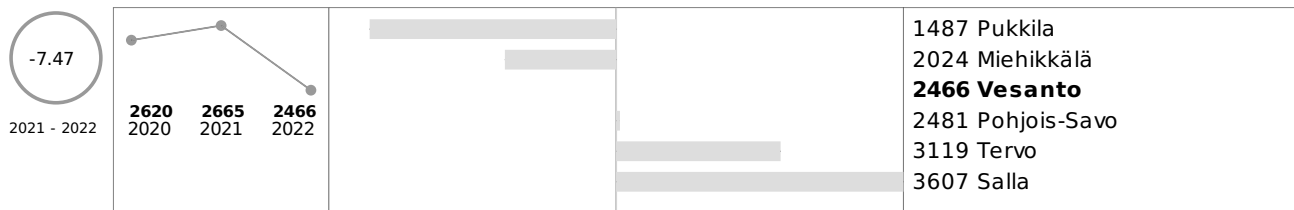
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavan ikäistä

IKÄIHMISET - Yhteenveto

ERityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen määrä on ollut laskusuuntainen ollen edelleen kuitenkin Pohjois-Savon ja verrokkikuntien tasoa korkeammalla.

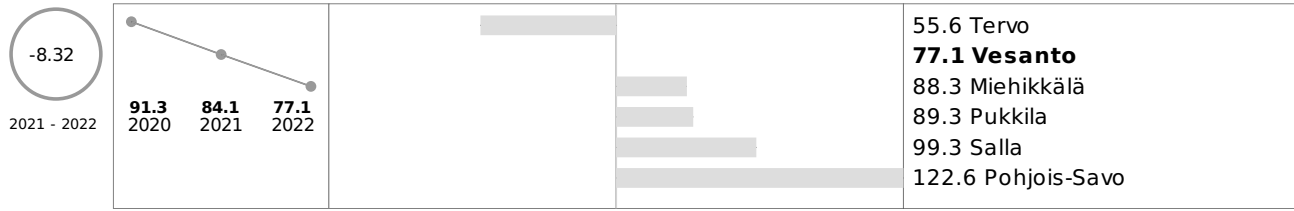
Ikääntyminen ja muistisairaudet näkyvät päivittäisessä toiminnassa.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

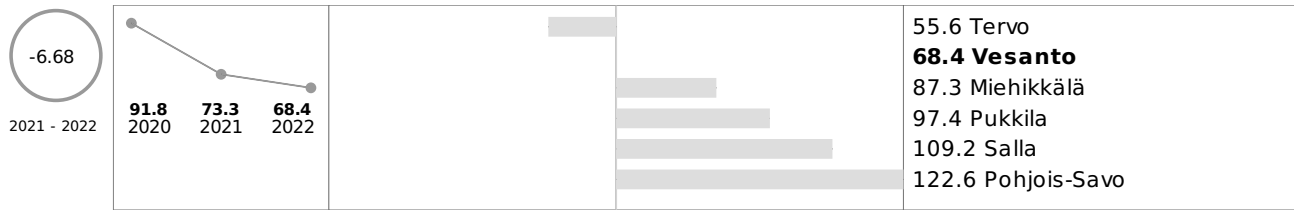
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

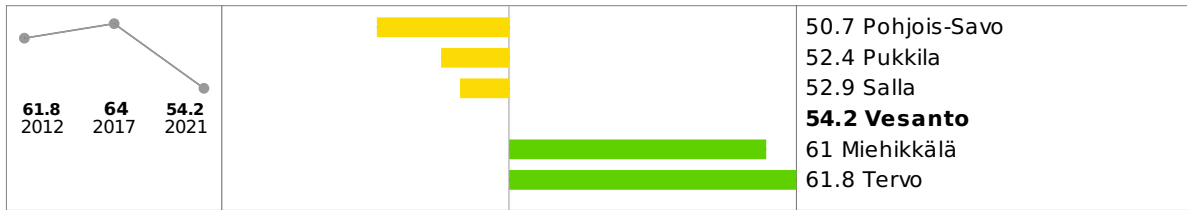
Sairaalahoitossa olleiden potilaiden hoitopäivien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi

Perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon potilaiden hoitopäivien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi

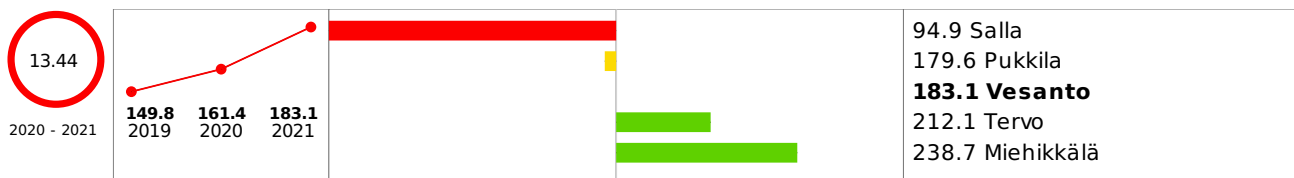
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioiden

Aivoverisuonitauti-indeksi, ikävakioiden

Alkoholisairastavuusindeksi, ikävakioiden

Diabetesindeksi, ikävakiomaton

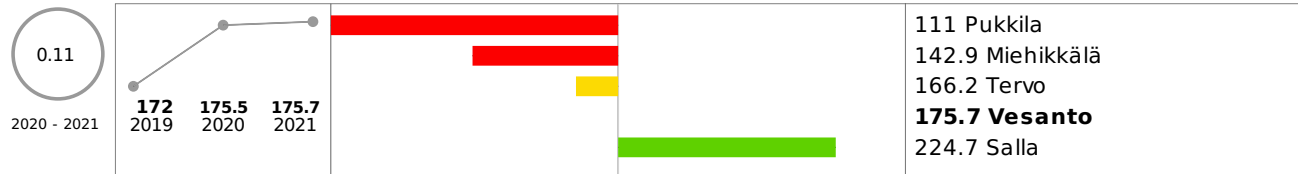
Keuhkosairausindeksi, ikävakiomaton

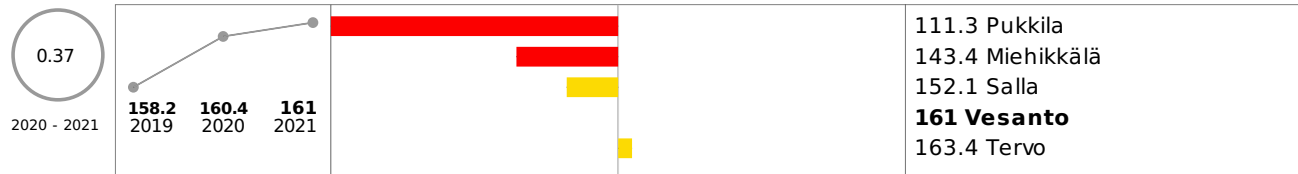
Mielenterveysindeksi, ikävakiomaton

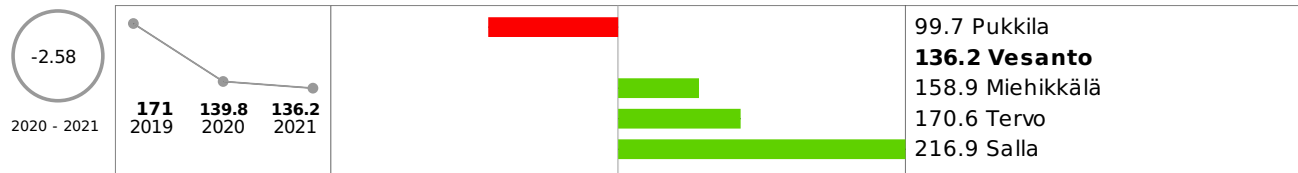
Muistisairausindeksi, ikävakiomaton

Sairastavuusindeksi, ikävakiomaton

Sepelvaltimotauti-indeksi, ikävakiomaton

Syöpäindeksi, ikävakioiden

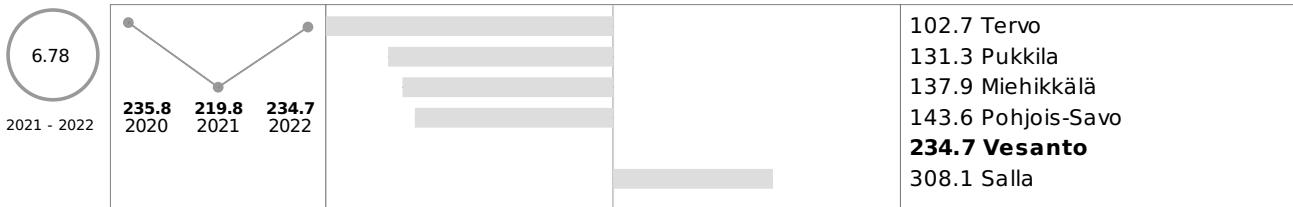

Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi, ikävakioiden

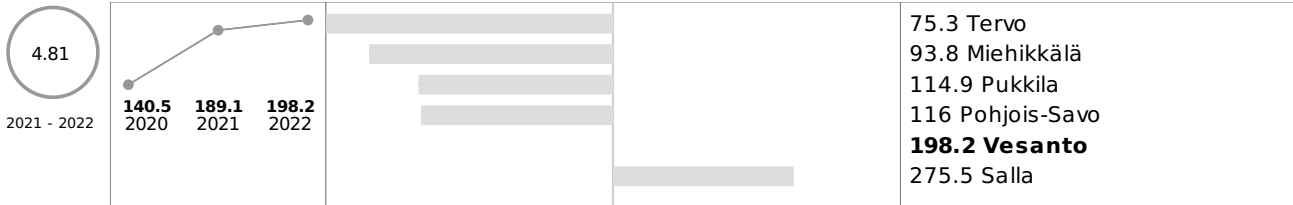

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

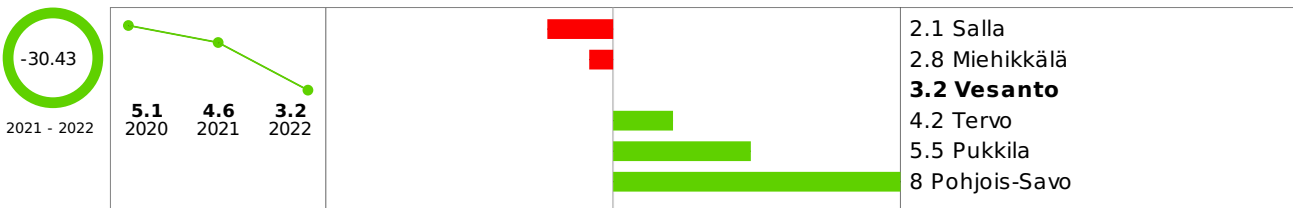
Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajaksot / 10 000 asukasta

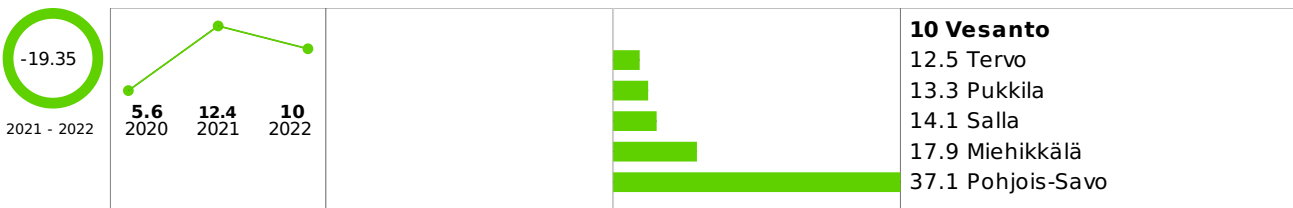
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot / 10 000 asukasta

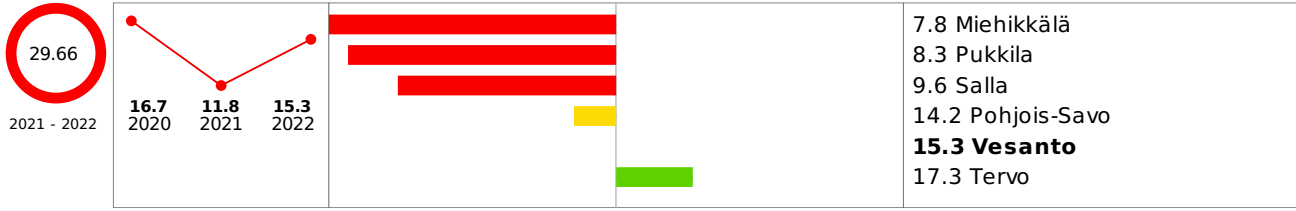
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

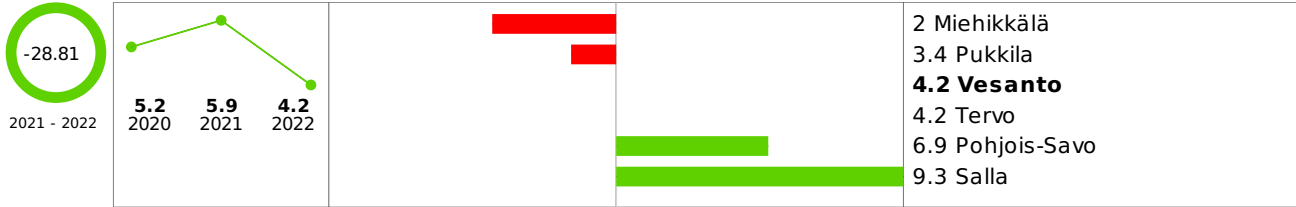
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenne rikkomukset / 1 000 asukasta

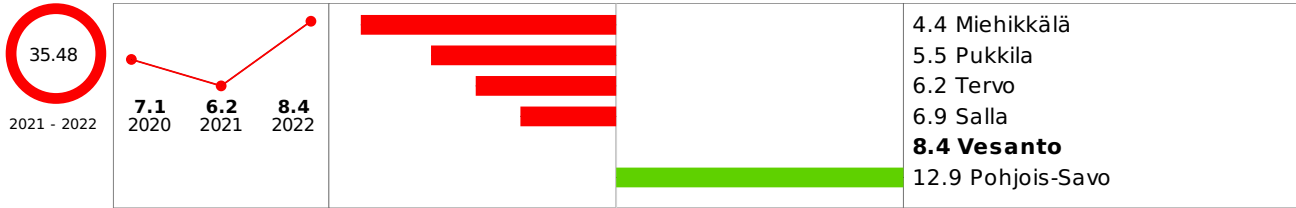
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

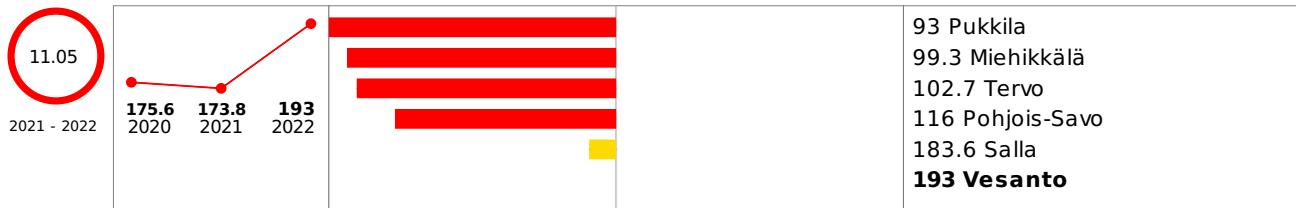
Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta

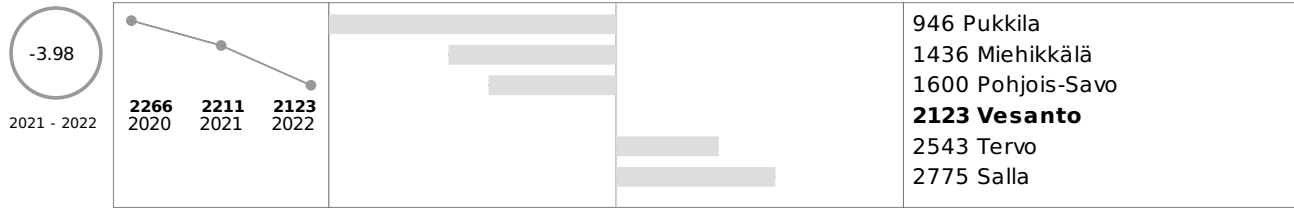
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta

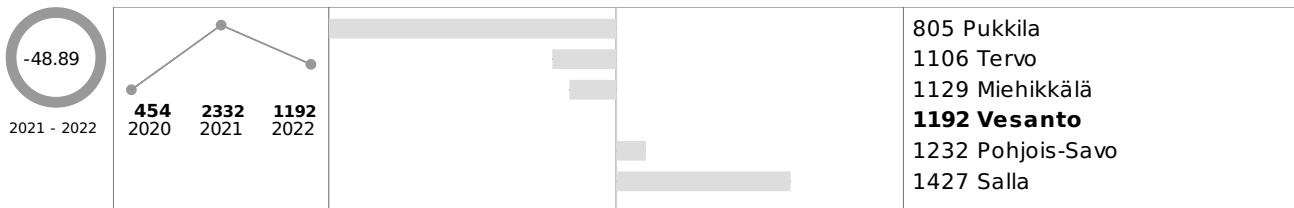
Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

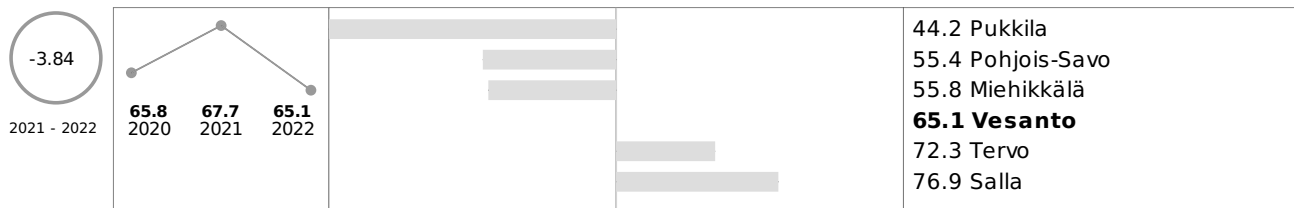
Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

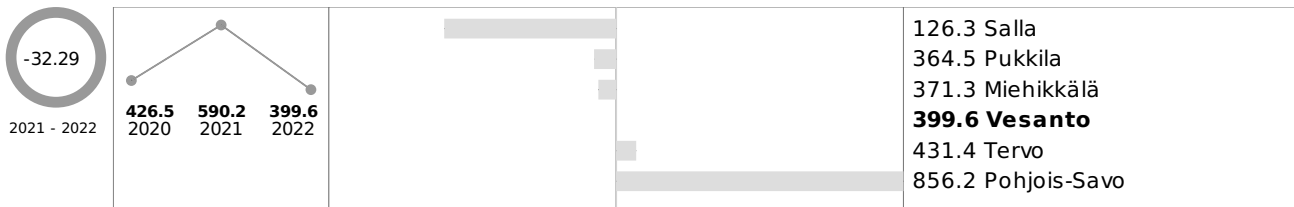
Perusterveydenhuollon muut avohoitokäynnit (muu ammattiryhmä kuin lääkäri) / 1 000 asukasta

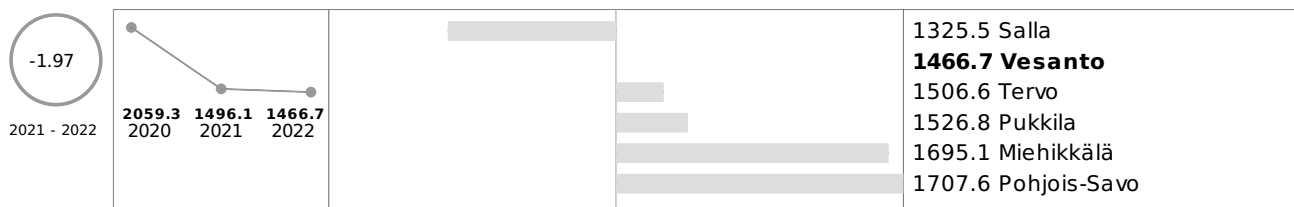
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaat yhteensä, % väestöstä

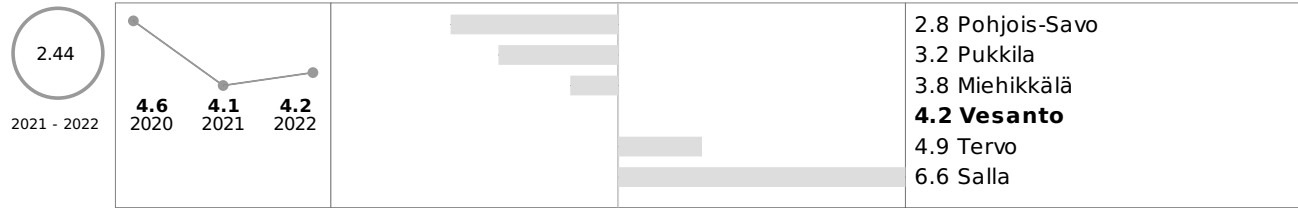
Aikuisten mielenterveyden avohoitokäynnit / 1 000 18 vuotta täyttänyttä

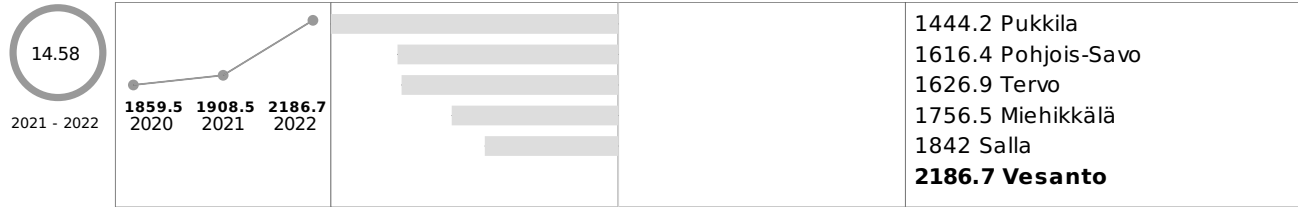
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit / 1 000 asukasta

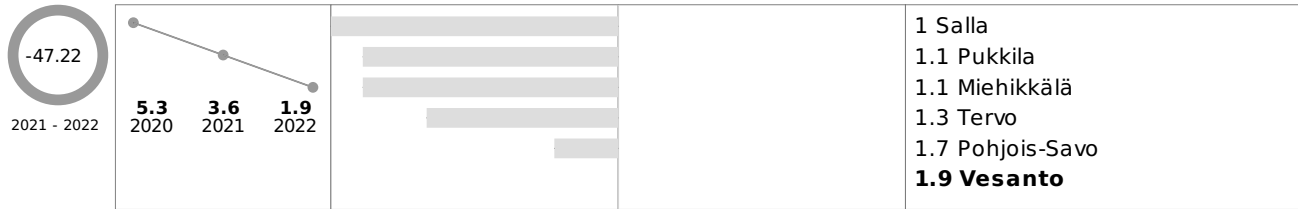
Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidetut potilaat / 1 000 asukasta

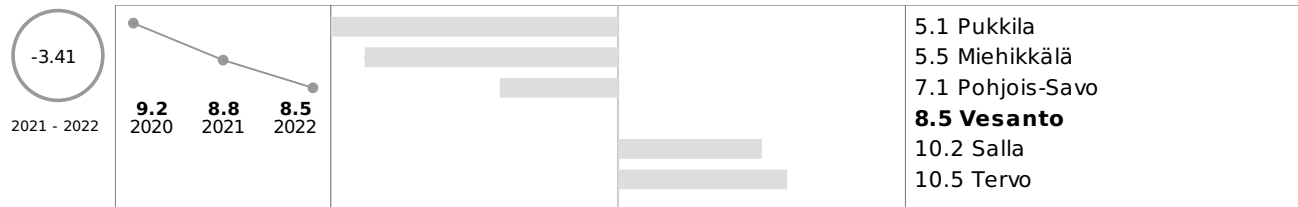
Erikoissairaanhoidon nettokäyttökustannukset, yhteensä, euroa / asukas

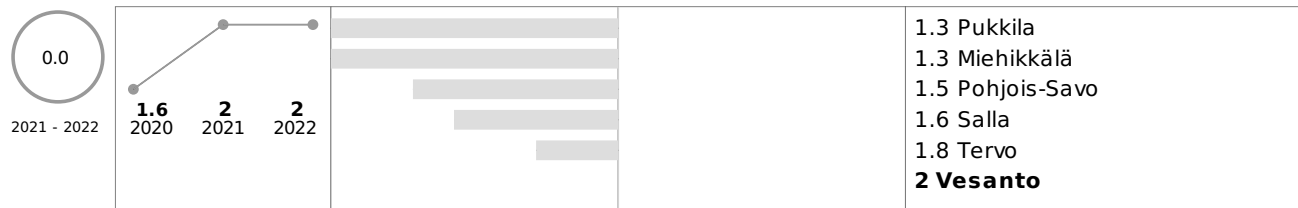
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin alzheimerin taudin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

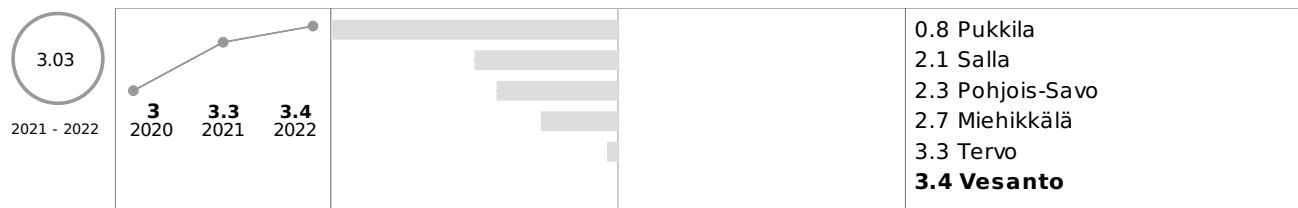
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin astman vuoksi oikeutettuja, % väestöstä

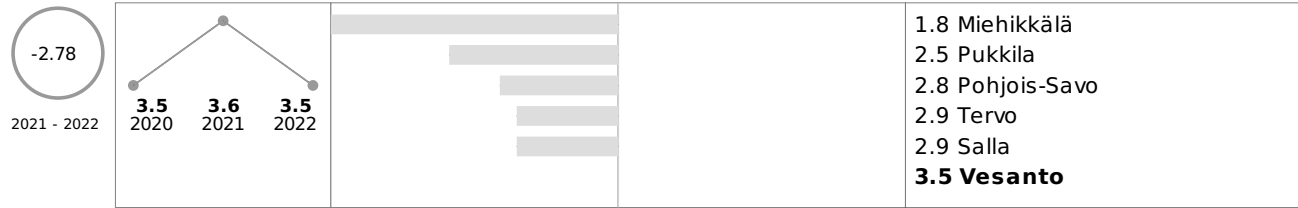
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin epilepsian vuoksi oikeutettuja 31.12., ikävakioitu väestöosuus (%)

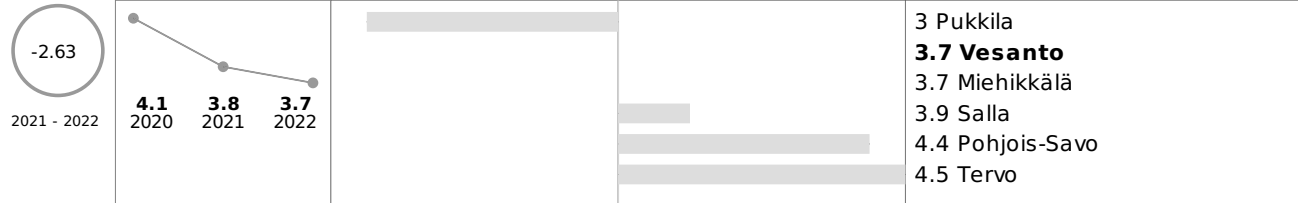
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja, % väestöstä

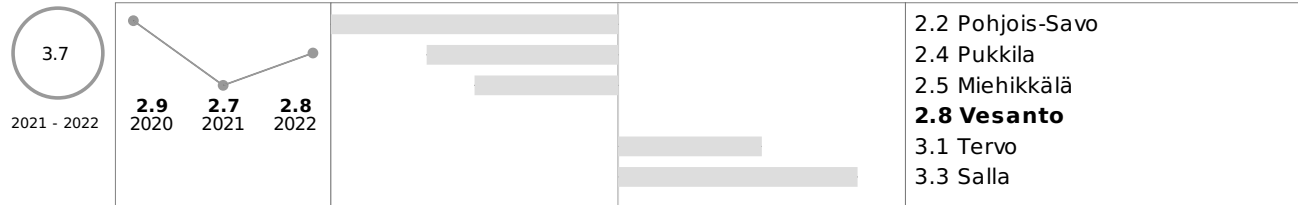
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin reumaattisen niveltulehduksen (nivelreuman) vuoksi oikeutettuja 31.12., ikävakioitu väestöosuus (%)

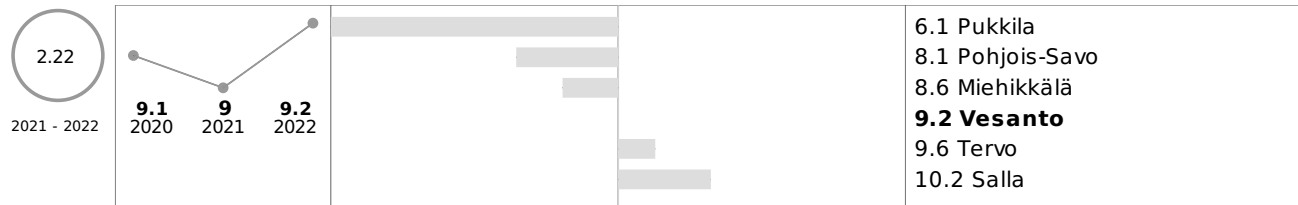
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin sepelvaltimotaudin vuoksi oikeutettuja 31.12., ikävakioitu väestöosuus (%)

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin syövän vuoksi oikeutetut 31.12., % väestöstä

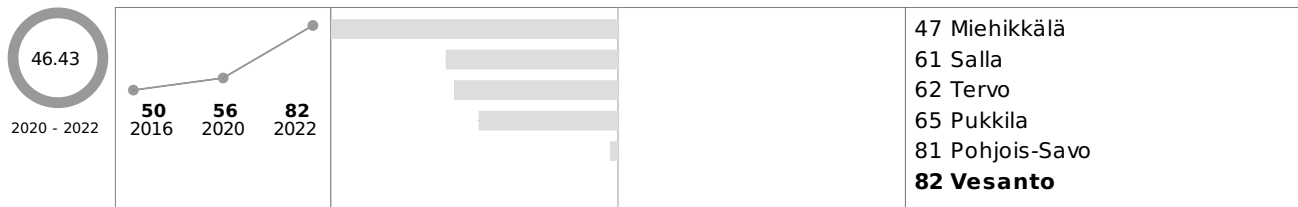

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin diabeteksen vuoksi oikeutetut 31.12., ikävakioitu väestöosuus (%)

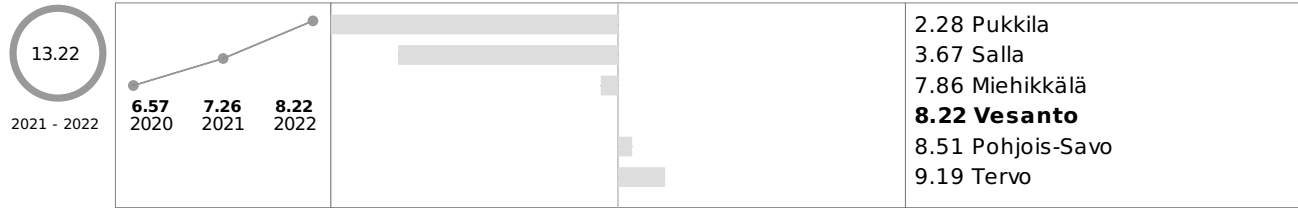

Vapaa-aika

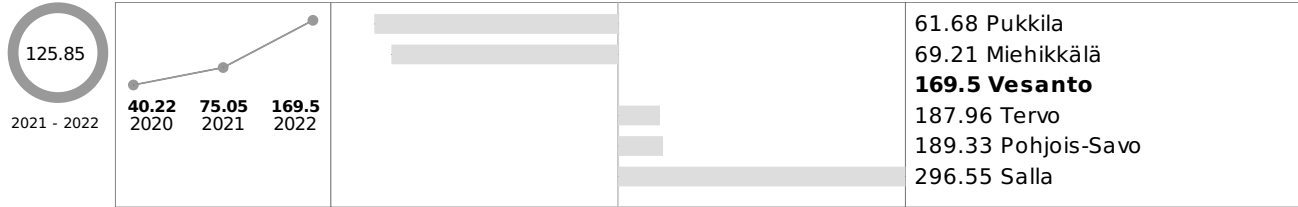
Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

Kirjasto, fyysiset käynnit / asukasluku

Kirjasto, tapahtumien osallistujamäärä / (asukasluku/1000)

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

Hallitusohjelman kiristyminen ja mm asumistuen heikentyminen askarruttaa kuntalaisia. Samoin huolta kannetaan sosiaali- ja terveysten palveluiden tulevaisuudesta. Ne nousevat usein puheenasiheeksi kuntalaisia tavattaessa. Hyvinvointikyselyn kautta tuli myös palautetta terveysten palveluiden saatavuuden heikentymisestä.

Tapahtumiin osallistuneiden määrä on jatkanut nousuaan koronan hiljentämien vuosien jälkeen.

2 Koettu hyvinvointi Vesanolla

Toteutimme Vesannolla vuoden 2023 syyskyssä kunnan aikuisväestölle suunnatun hyvinvointikyselyn, jossa vastaajat saivat itse arvioida omaa hyvinvoinnin kokemustaan. Saamme vuosittain tietoa asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen liittyvistä asioista eri tietokannoista (Sotkanet, Teavisari, HOS yms.). Näiden indikaattoritietojen lisäksi meidän on tärkeää selvittää myös kokemuksellista hyvinvointia. Toteutimme hyvinvointikyselyn sähköisenä ja saimme siihen vastauksia yhteensä 105 kappaletta.

Tulokset:

Vastaajista 73% oli naisia ja 25% miehiä. Heistä 42% asui taajamassa ja 58% taajaman ulkopuolella. Vuokra-asunnossa asui 20% vastaajista ja vastaavasti omistusasunnoissa 80%. 38%:lla vastaajista oli korkeakoulu/yliopistokoulutus, 48%:lla ammatillinen koulutus, 14%:lla osaaminen oli hankittu työn ohessa.

Valtaosalla vastaajista asumisasiat olivat kunnossa. 8% vastaajista ei ollut tyytyväisiä asumiseensa. Valtaosa vastaajista koki asuinympäristön joko viihtyisäksi tai että siihen ei liittynyt erityisiä ongelmia. 5% vastaajista koki, että asuinympäristössä on asioita, jotka heikentävän asuinviihtyisyyttä.

Kunnan alueen palveluihin oltiin tyytymättömänpiä edellisvuoteen verrattuna. Vasttajista 44% koki, että palveluita on vaikea saada tai niitä on liian vähän. Eniten tyytymättämyyttä nousi hyvinvointialueen palveluista (hammaslääkäri, lääkäri). Lisäksi kaivattiin toista ruokakauppaa, rautakauppaa sekä kahvilaa ja/tai ravintolaa.

Kyselyyn vastanneiden työllisyystilanne oli hyvä. Valtaosa arvioi taloudellisen tilanteensa myös hyväksi. 8% vastaajista koki, että tulot eivät riitä arjen menoihin. Valtaosalla vastaajista arki sujui hyvin, mutta 11% koki haasteita arjessa, jotka liittyivät esim. terveysongelmiin tai pitkiin välimatkoihin. Vapaa-aikaan toivottiin liikunta- ja harrasteryhmiä lisää.

Ulkopuolisuutta ja yksinäisyyttä ilmeni vastaajien joukossa jonkin verran viime vuotta enemmän. Terveystilaa kuvattiin pääosin hyvänä edellisen vuoden tapaan. Terveyttä heikensivä perussairaudet, kipu ja heikko fyysinen kunto. Vastanneista jopa 40% (22%) koki, että heikko fyysinen kunto heikentää fyysistä terveydentilaa. Uniongelmia oli myös selvästi edellistä vuotta enemmän ja niitä koki 20% (10%). Uniongelmin oli yritetty hakea apua, mutta sitä ei oltu syystä tai toisesta saatu.

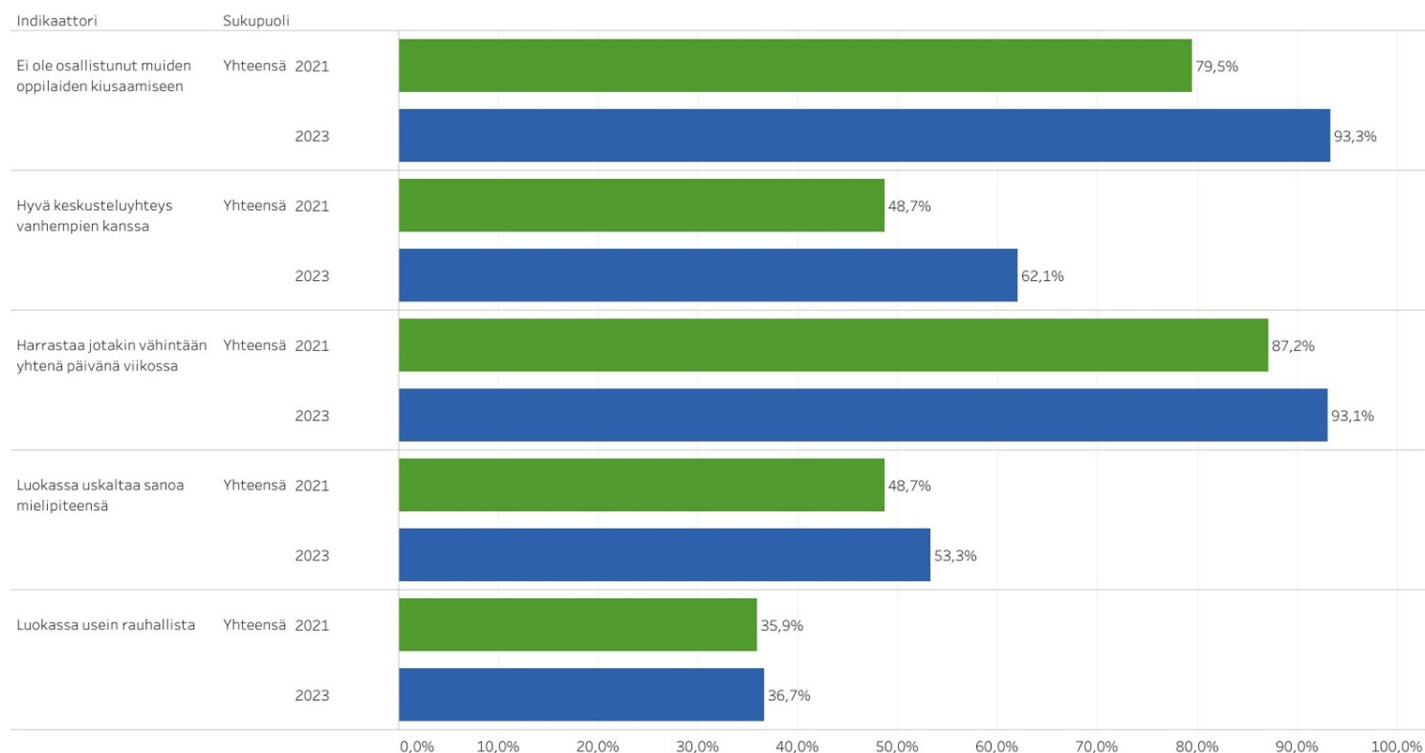
Vastaajat suhtautuivat tulevaisuuteensa pääosin myönteisesti. 7% vastaajista ei nähnyt tulevaisuudessa mitään hyvää. Parisuhde, perhe ja ystävät nähtiin voimaannuttavina asioina arjessa.

3 Kouluterveyskyselyn tulokset

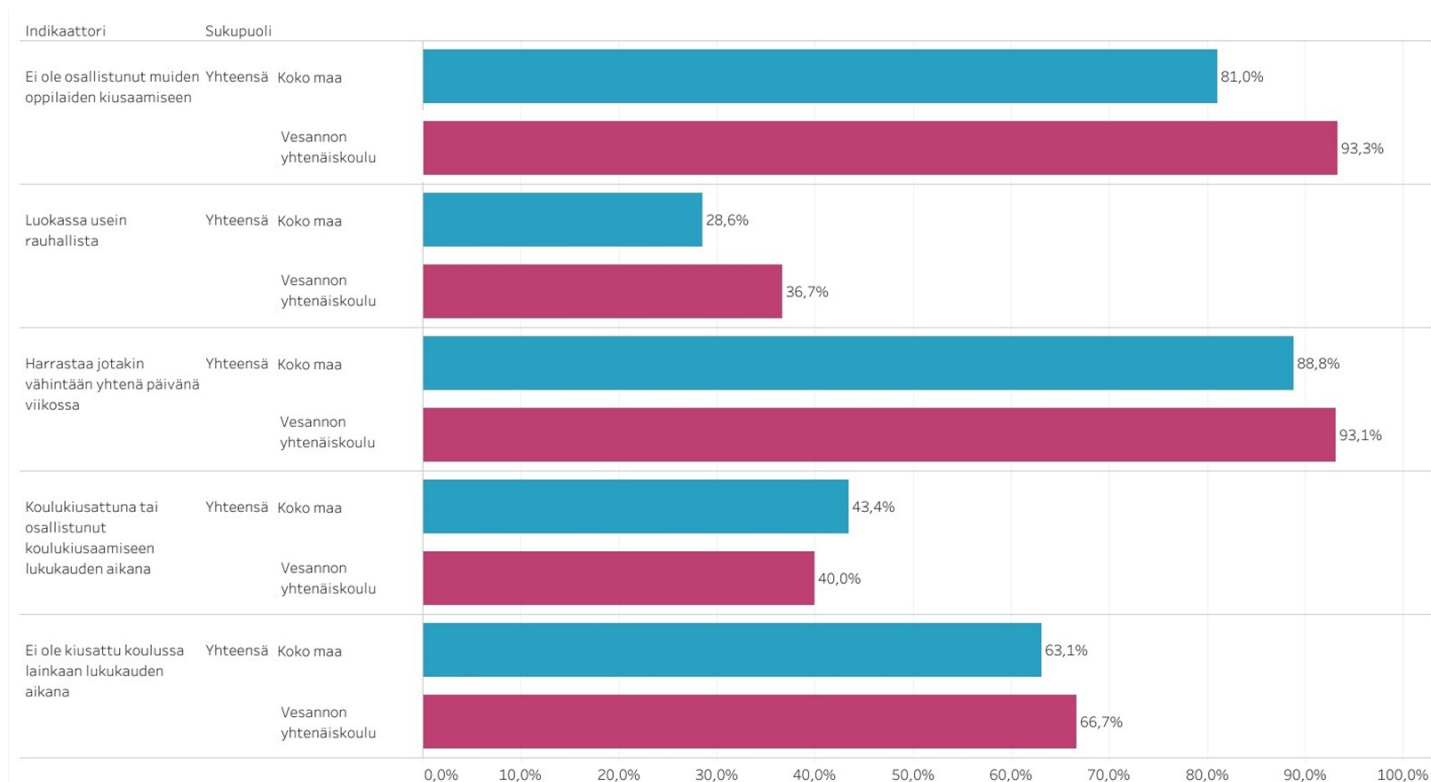
Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi koko Suomessa THL:n toimesta. Vesannolla 4-5 luokkalaisten kohdalla kyselyn kattavuus on 60%, 8-9 luokkalaisten kohdalla 83% ja lukion 1. ja 2. vuosikourssin kohdalla 70%. Kouluterveyskyselyn tuloksia tarkasteltaessa on muistettava, että kunnassa vastaajamäärät ovat pieniä ja tuloksissa voi tapahtua heilahtelua suuremmin isoihin kaupunkeihin verrattuna.

Myönteiset muutokset verrattuna edelliseen tiedonkeruuseen 4-5 luokkalaisilla vastanneilla:

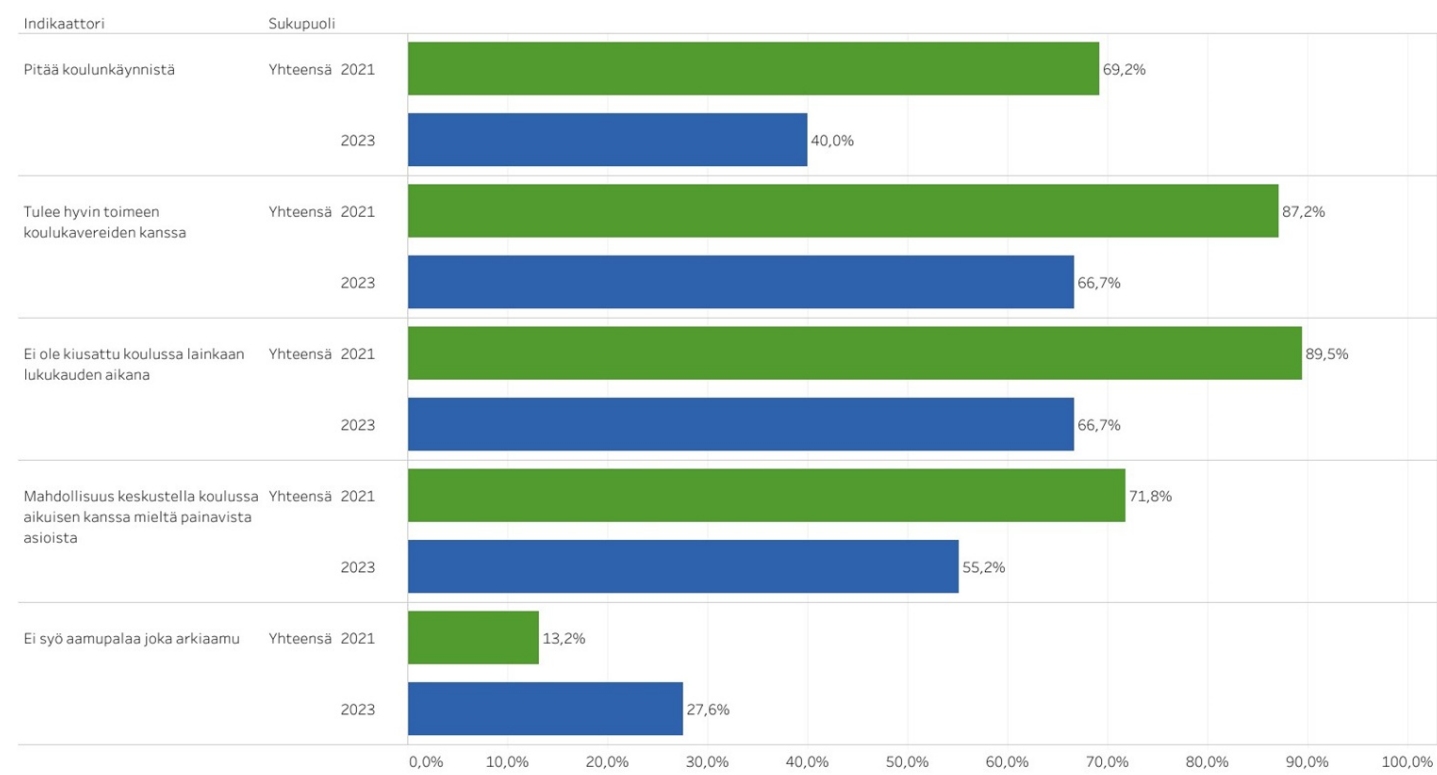
Vesannon yhtenäiskoulu, Perusopetus 4. ja 5. lk

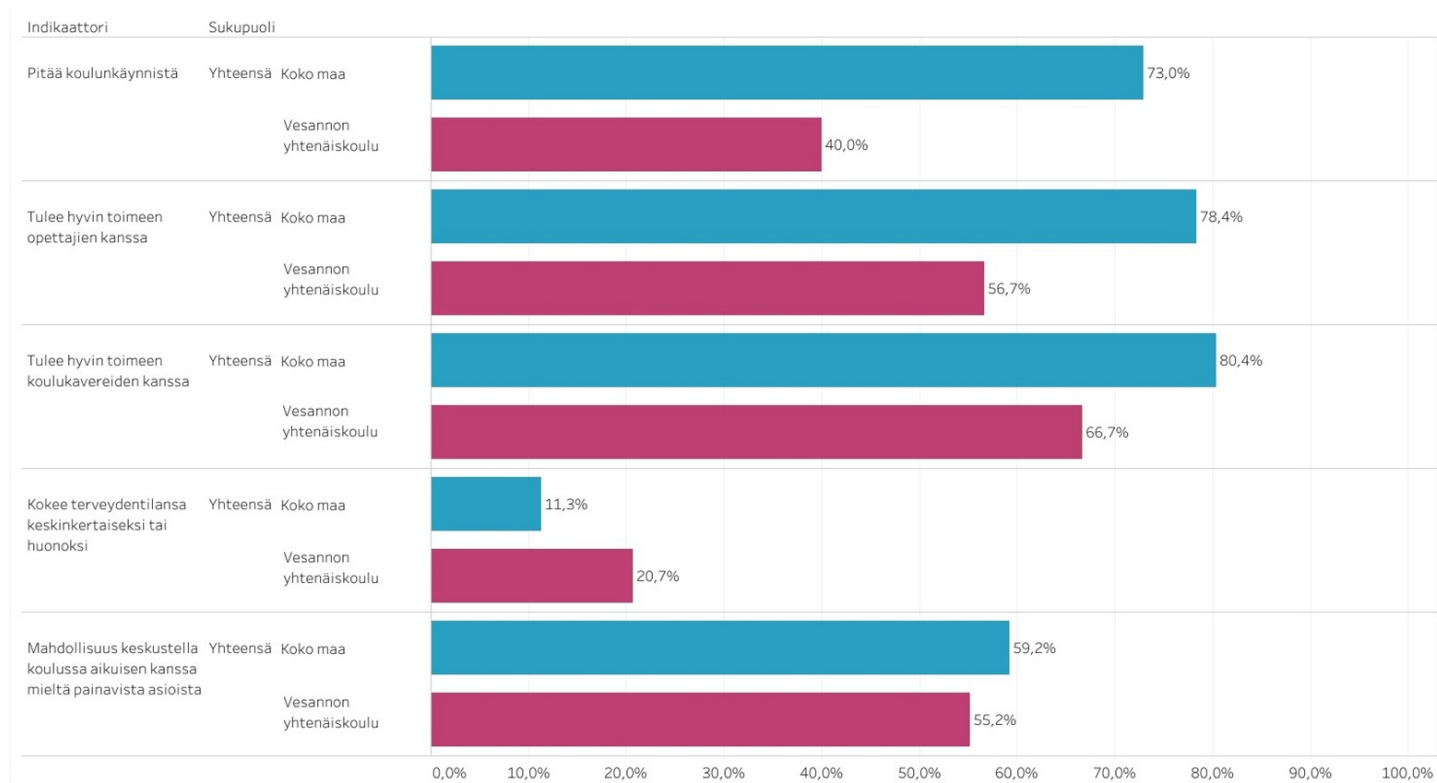
Myönteiset muutokset verrattuna koko maahan 4-5 luokkalaisilla vastanneilla:

Huolestuttavat muutokset verrattuna aikaisempaan tiedonkeruuseen 4-5 luokkalaisilla vastanneilla:

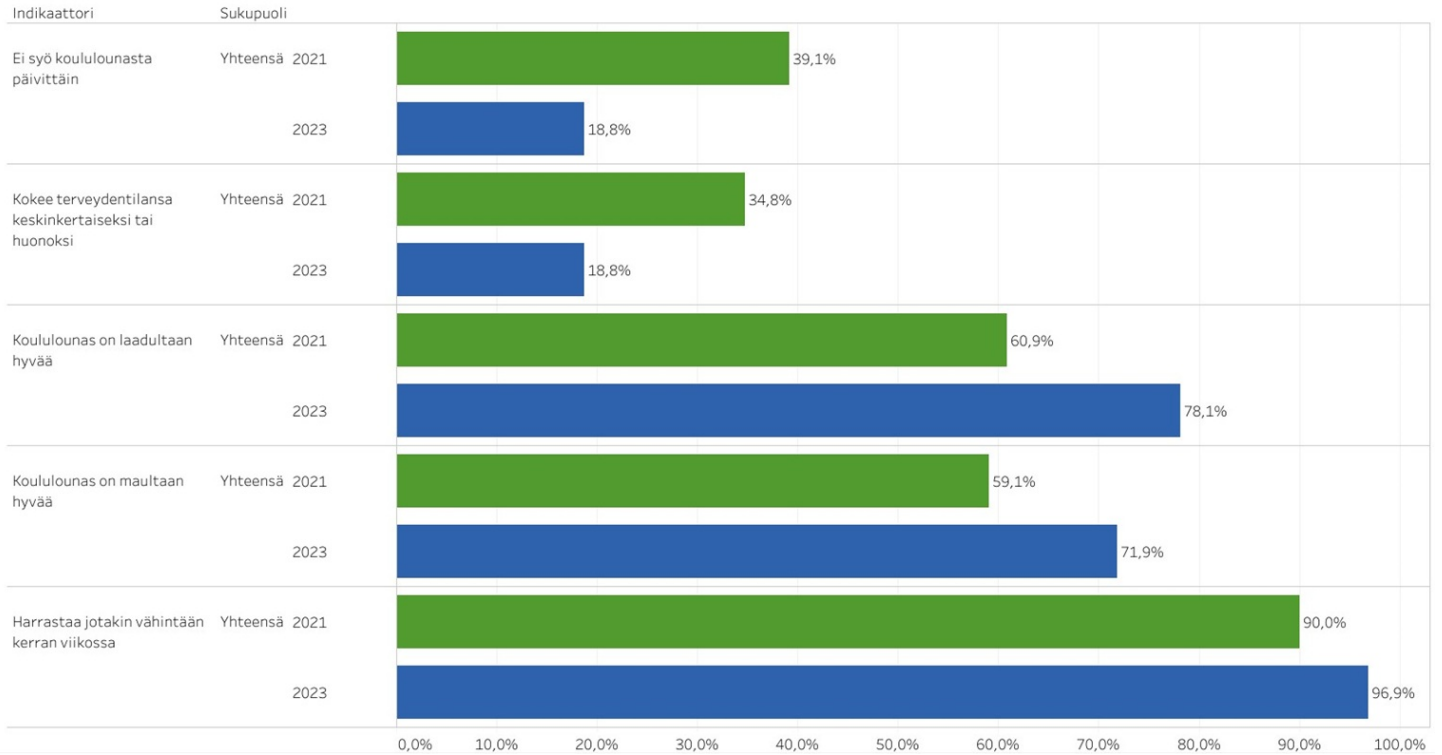

Huolestuttavat muutokset koko maahan verrattuna 4-5 luokkalaisilla vastanneilla:

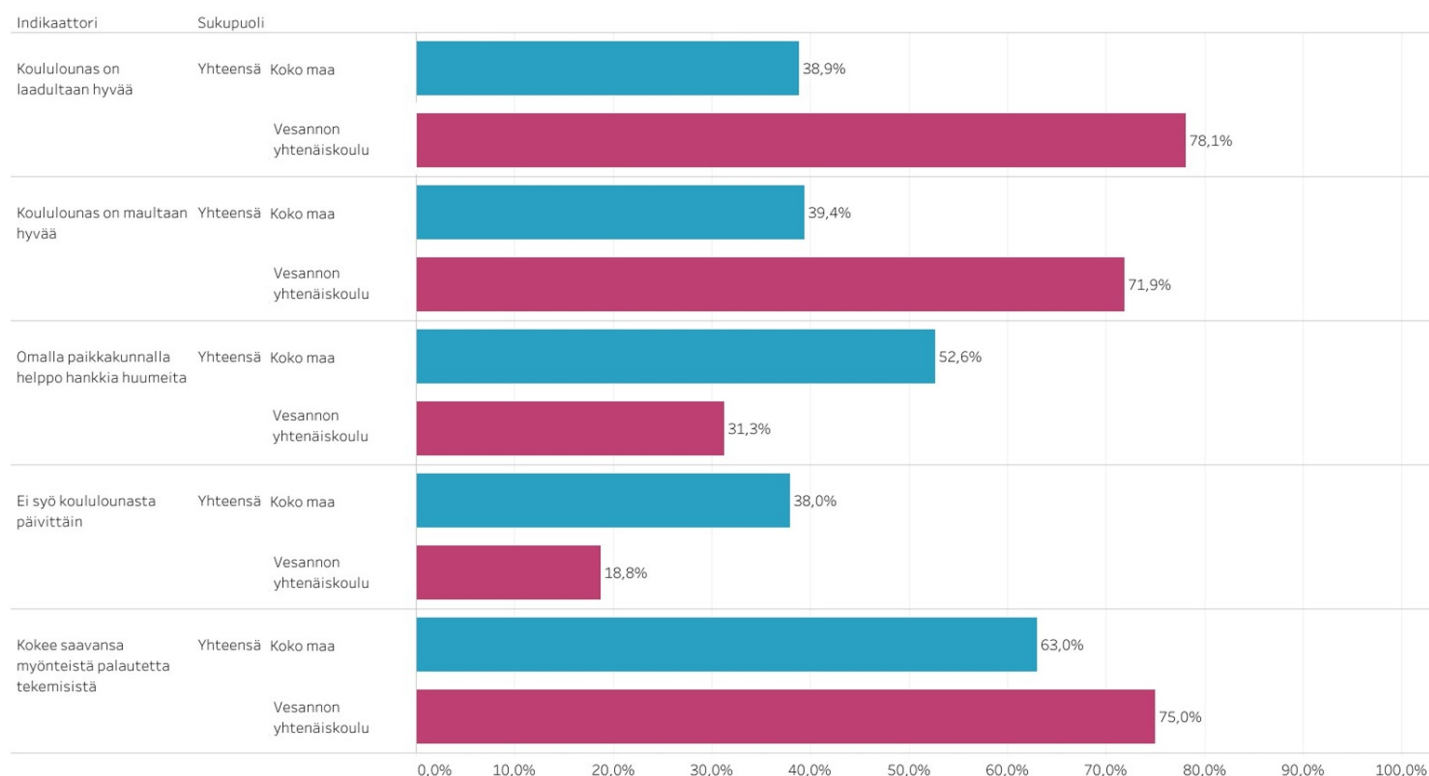

Myönteiset muutokset verrattuna edelliseen tiedonkeruuseen 8-9 luokkalaisilla vastanneilla:

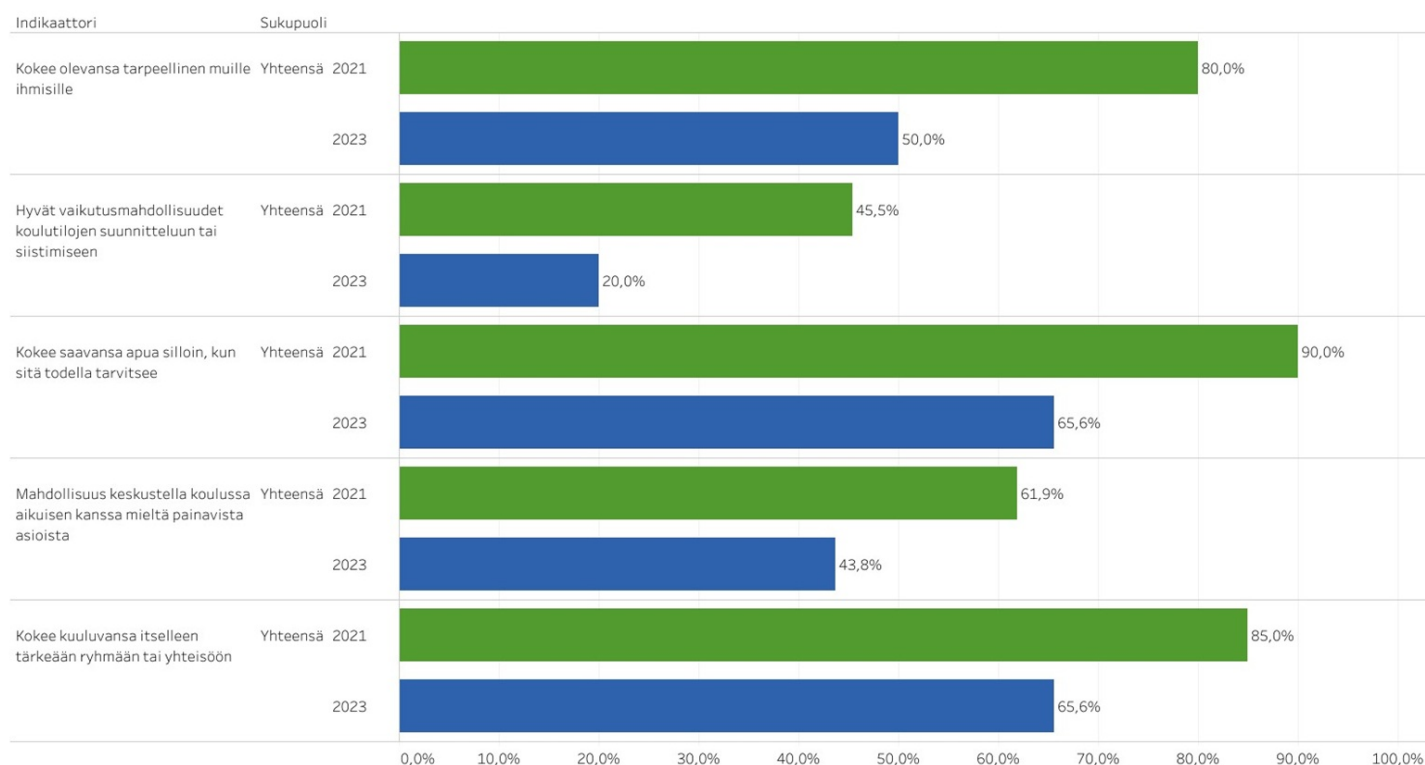
Vesannon yhtenäiskoulu, Perusopetus 8. ja 9. lk

Myönteiset muutokset verrattuna koko maahan 8-9 luokkalaisilla vastanneilla:

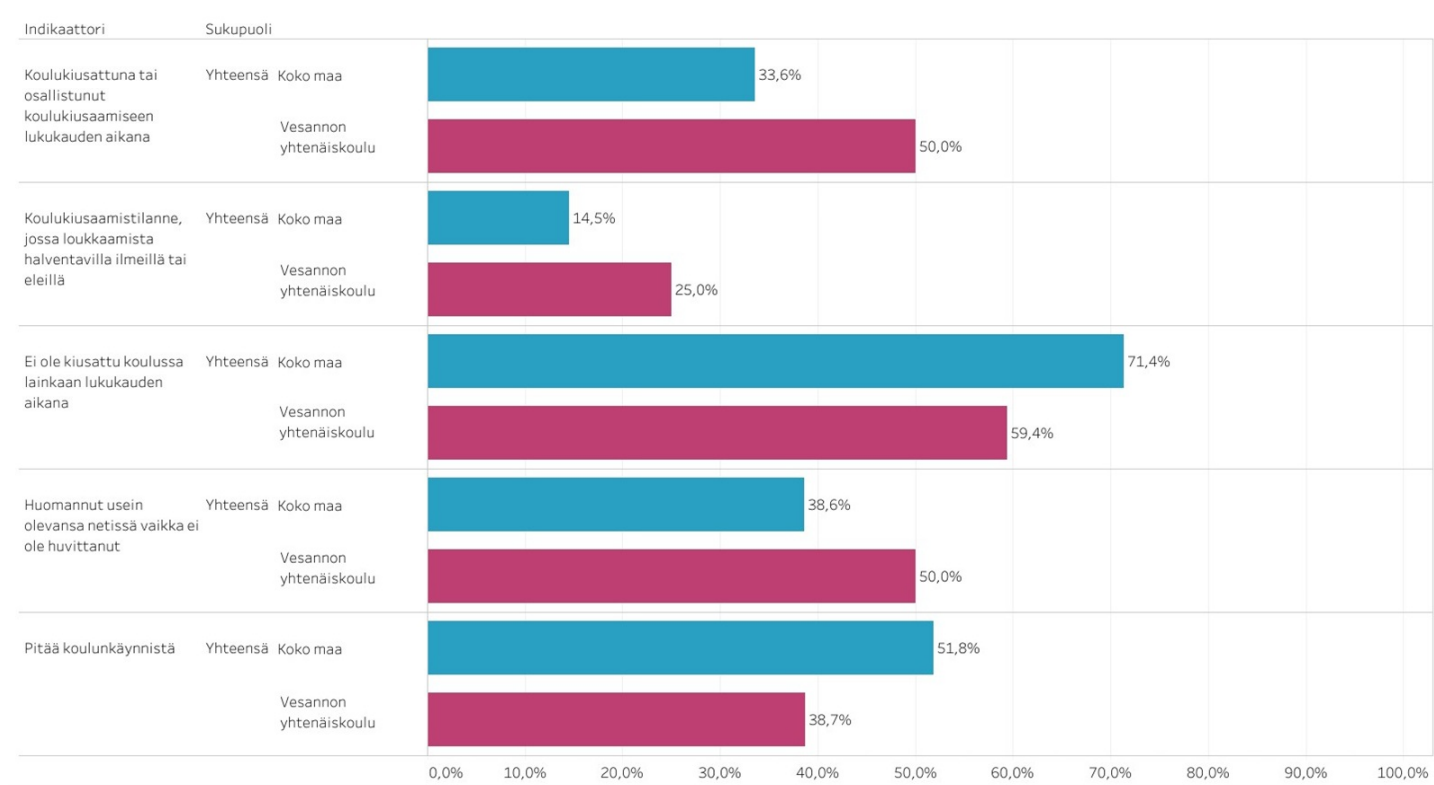

Huolestuttavat muutokset verrattuna aikaisempaan tiedonkeruuseen 8-9 luokkalaisilla vastanneilla:

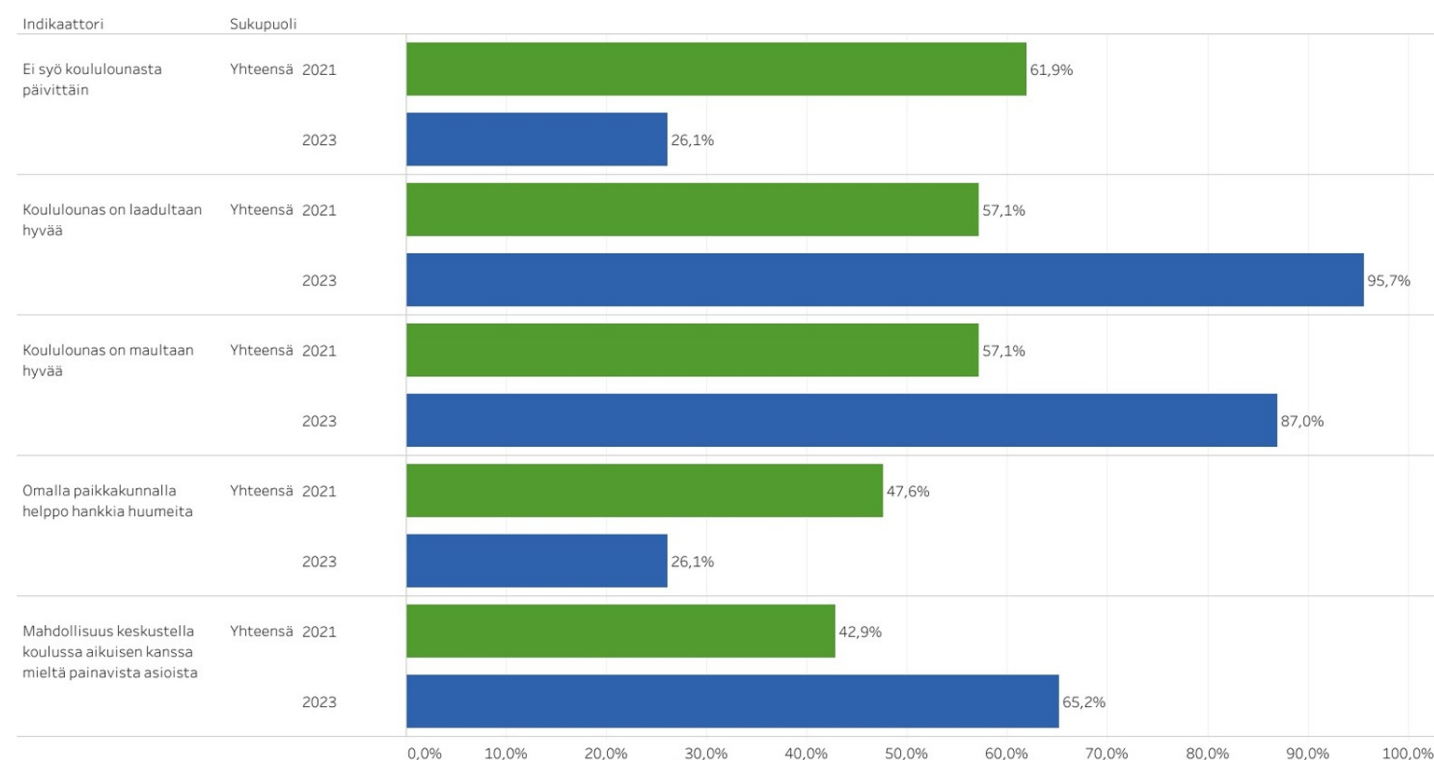
Huolestuttavat muutokset koko maahan verrattuna 4-5 luokkalaisilla vastanneilla:

Vesanto - VUOSITTAINEN RAPORTTI 2023

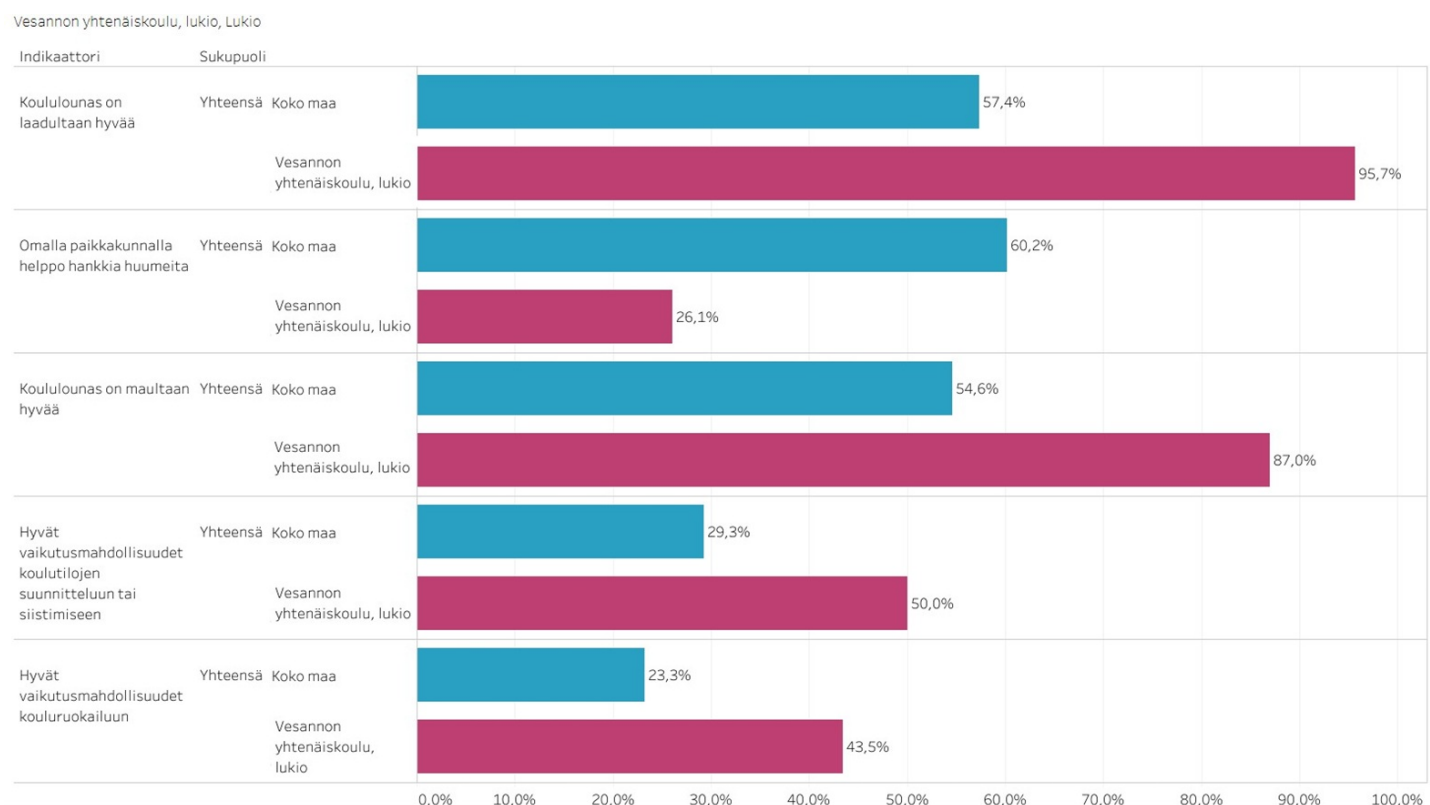
Myönteiset muutokset verrattuna edelliseen tiedonkeruuseen lukiolaisilla:

Vesannon yhtenäiskoulu, lukio, Lukio

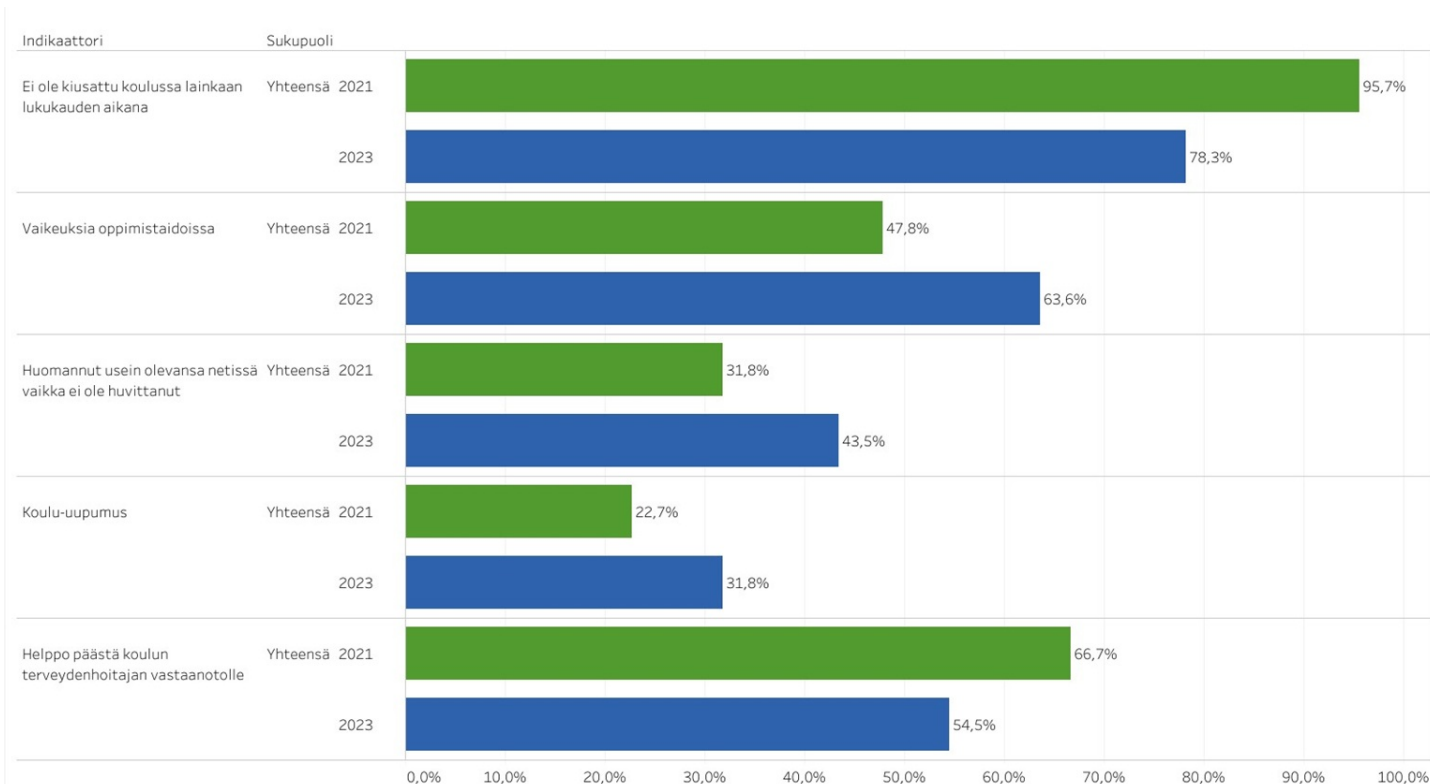

Myönteiset muutokset verrattuna koko maahan lukiolaisilla:

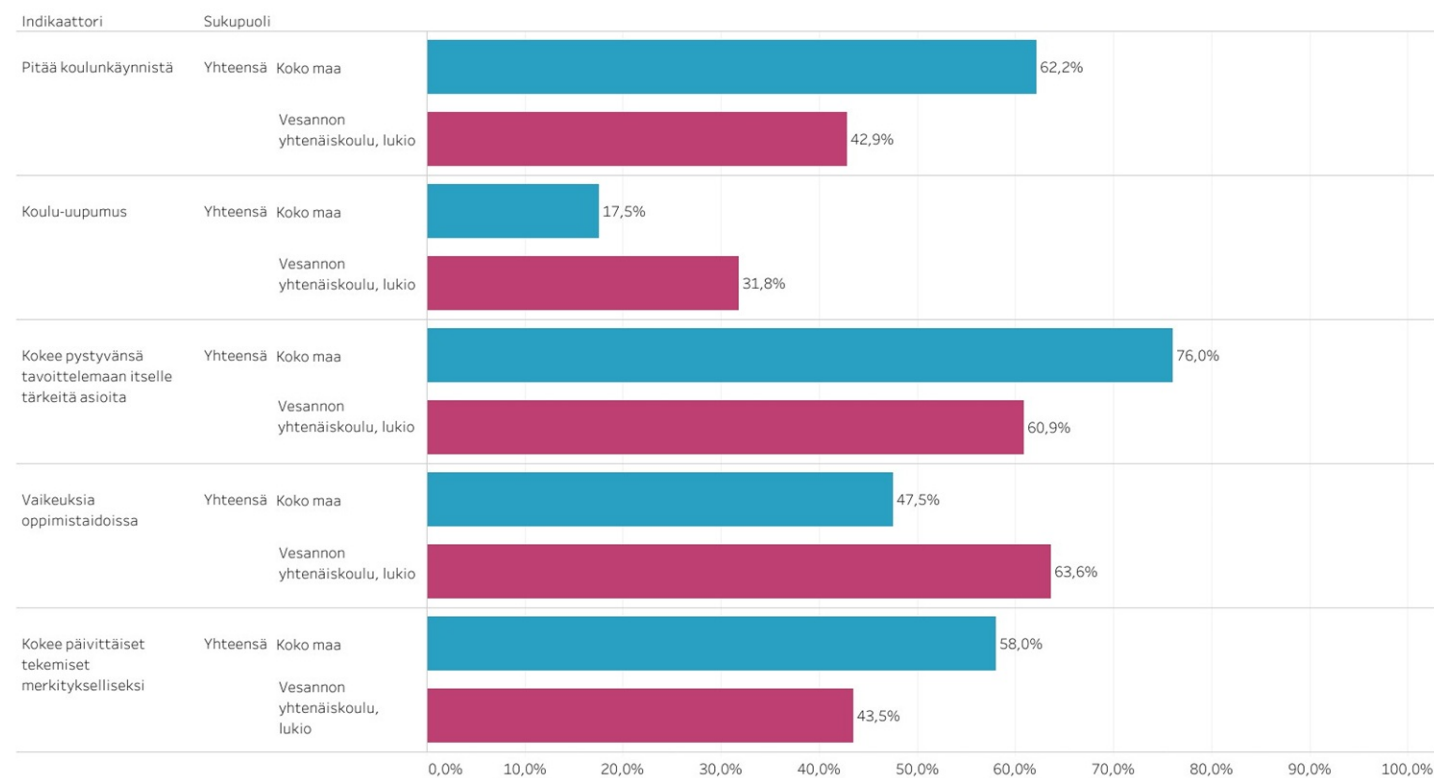
Vesanto - VUOSITTAINEN RAPORTTI 2023

Huolestuttavat muutokset verrattuna aikaisempaan tiedonkeruuseen lukiolaisilla:

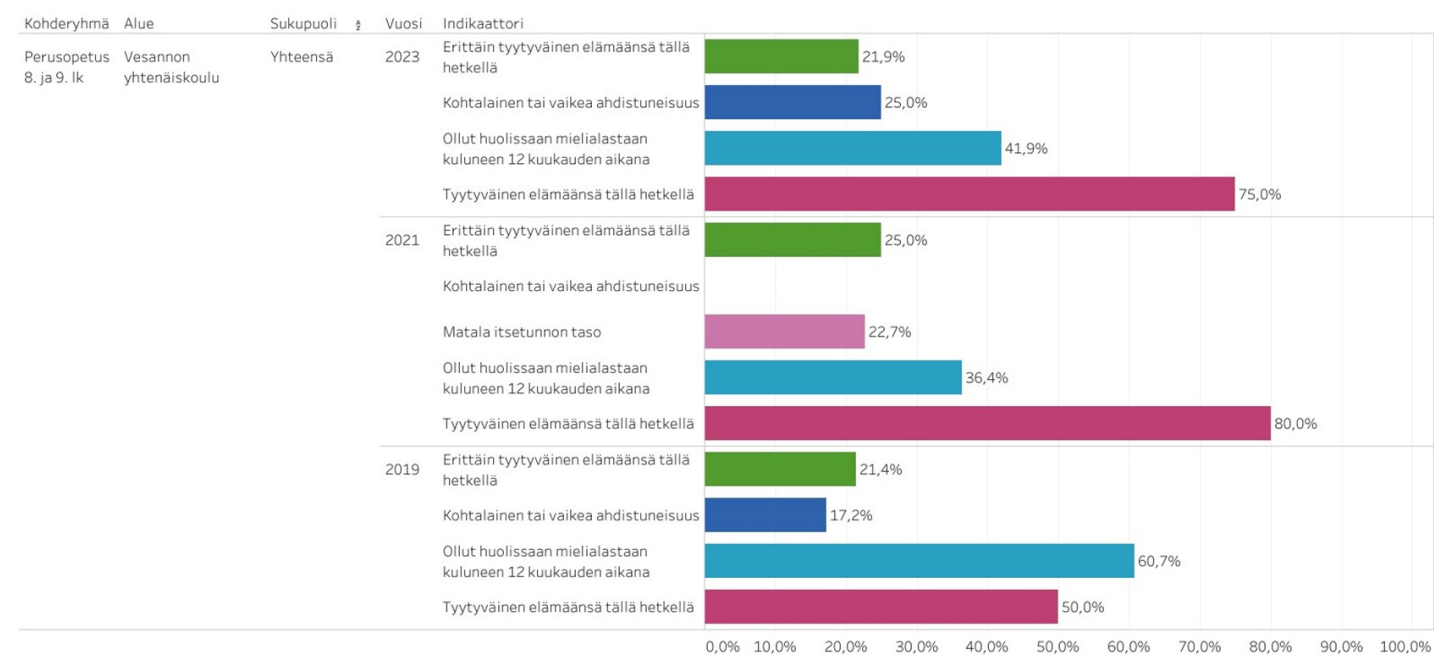

Huolestuttavat muutokset koko maahan verrattuna lukiolaisilla:

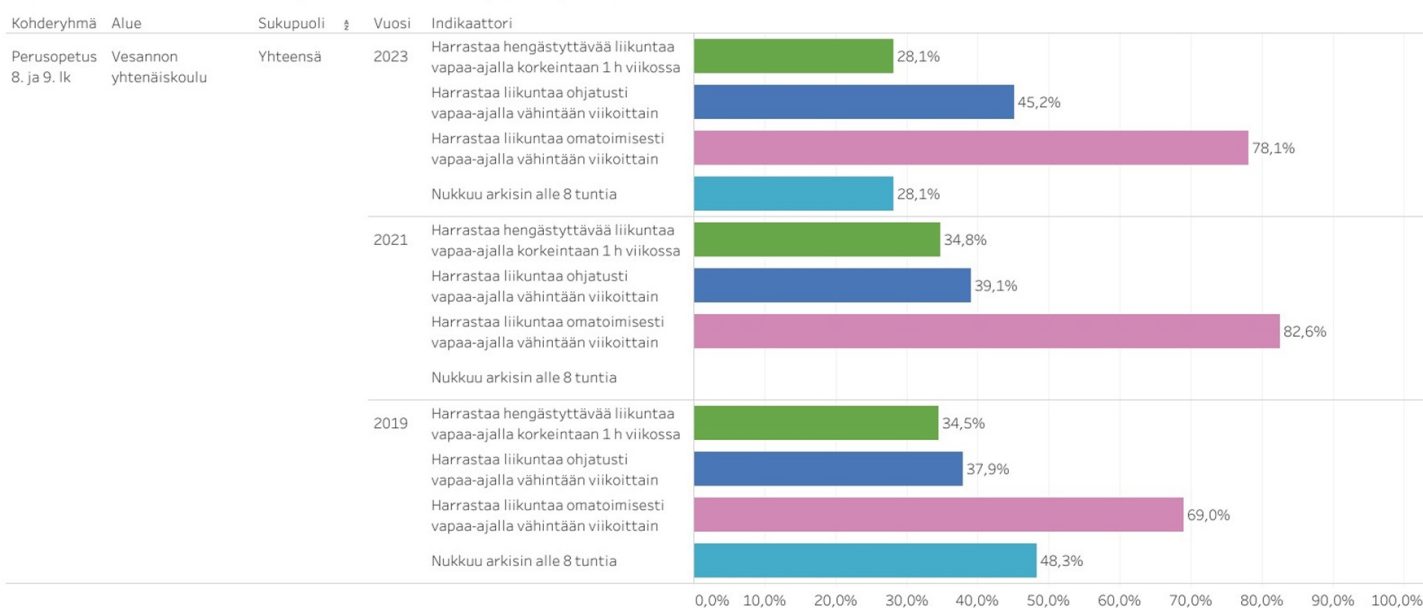
Mielen hyvinvointi 8-9 luokkalaisilla:

Indikaattorien vertailu, Vesannon yhtenäiskoulu, Perusopetus 8. ja 9. lk

Liikunta ja uni 8-9 luokkalaisilla:

Indikaattorien vertailu, Vesannon yhtenäiskoulu, Perusopetus 8. ja 9. lk

4 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Vuoden 2023 hyvinvointisuunnitelma sisältyi vuoden 2023 talousarvio-kokonaisuuteen, mikä hyväksyttiin valtuustossa 19.12.2022.

Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2023

Lähtökohtana Vesannolla on se, että palvelut tuotetaan ihmislähtöisesti. On tärkeää tietää, miten Vesannon asukkaat voivat ja millaisia tarpeita heillä on. Palveluita halutaan kehittää todellisen tarpeen pohjalta. Vuoden 2023 hyvinvointitavoitteet kytkeytyvät hyvinvointivajeiden lisäksi kuntastrategiaan, laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteisiin sekä Pohjois- Savon yleisiin hyvinvointitavoitteisiin. Yleisten hyvinvointitavoitteiden pohjalta johdetaan erilliset, tarkennetut toimintatavoitteet eri hallinnonaloille toiminnan suunnitteluun. Tavoitteet pyritään saavuttamaan kunnan, kolmannen- ja neljännen sektorin sekä alueellisten ja valtakunnallisten verkostojen yhteistyöllä. Sote- palveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle tiivis ja saumaton yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen kanssa on ehdottoman tärkeää. Lisäksi kunnassa ja alueella toimivat hankkeet tukevat osaltaan tavoitteiden saavuttamisessa ja mahdollistavat monipuolista terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Yleiset koko kuntaa koskevat tavoitteet:

Mielen hyvinvoinnin lisääntyminen

- Tiivis yhteistyö Mieliteko- hankkeen kanssa
 - Yhteistyötä tehtiin koulutusten, laajennetun johtoryhmän mielitekoriihen sekä syrjäytymisvaarassa olevien ulkoilupäivän merkeissä.
- Tunnetaitojen kehittäminen koulussa ja varhaiskasvatuksessa
 - varhaiskasvatuksessa tunne- ja vuorovaikutustaitoja on harjoiteltu päivittäin. Huomaa hyvä! - kortit, Tunteet hukassa -metsäseikkailu ja Pomenia -tunnetaito materiaalit käytössä.
 - yhtenäiskouluun on palkattu hyvinvointiluotsi yhteisöllisen opiskeluhuollon hankkeella ja uudistettu tunne- ja vuorovaikutustaitojen vuosikello on otettu käyttöön syksyllä 2023
 - lukiossa psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut syksyllä 2023 hyvinvointialueen hankkeella ja Itä-Suomen lukiodien hyvinvointihanke Meijän lukio ja sen puitteissa järjestetyt hyvinvointitapahtumat

Osallisuuden vahvistuminen

- Yksinäisyyden väheneminen

- Yhteistyö Arjen ilo- ja tuki- hankkeen kanssa aloitettiin ja ideoitiin hyvinvointilähetettä kuntalaisille, joiden terveydenhuollon palveluihin hakeutumisen syy on kokonaan tai osittain yksinäisyys
- Kyläkummi-toiminnan kehittäminen
 - Alustavia keskusteluja käytiin kyläilloissa sekä yksittäisten toimijoiden kanssa. Asia herätti kiinnostusta, mutta ei vielä alkanut.
- Tapahtumien ja toiminnan jalkautuminen keskustan lisäksi sivukylille
 - Nuorisotyö aloitti jalkautumisen Länsi- Vesannolle 1xkk. Kirjastotyö kartoitti halukkuutta ottaa vastaan toimintaa. Ei vielä käynnistynyt.
- Ideointi- ja palautekanavan käyttöönotto ja hyödyntäminen
 - Kuntakorjaamon palautteisiin avattiin verkkosivuille oma kohta, johon palautteen ja vastaukset kirjataan. Kunnanjohtaja kävi kaikki palautteet läpi ja vastasi niihin sekä ohjasi niitä edelleen
- Henkilöstön tukeminen muutoksessa (kunnan rakennemuutos, hva:lle siirtyvät työntekijät)
 - Yhteistyö HVA:lle siirtyneisiin työntekijöihin katkesi vahvasti toiminnan siirtyessä HAV:lle. Työntekijöitä on tavattu kunnan tapahtumissa ja sitä kautta vaihdettu kuulumisia
 - Rakennemuutos kuormittanut paljon myön kuntaan jääneitä työntekijöitä mm. työtehtävien siirtymisen, raporttien ja arkiston kanssa.
- Järjestetään vuosittain vapaaehtoistyön verkostopäivä toimijoille.
- Lapset ja nuoret
 - koulussa säännöllinen osallisuusryhmätoiminta jo useamman lukuvuoden aikana
 - koulussa vaikuttamiskanavia lisätty: lukion sähköinen palautekanava, oppilas/opiskelijakuntatoiminta, kyselyt, ryhmänohjaajan tunnit
 - nuorisovaltuuston toiminta

Luonto hyvinvoinnin lähteenä eri-ikäisille kuntalaisille

- Kansanterveyttä metsästä toimintamallin käyttöönotto
- Luonnon hyödyntäminen toimintaympäristönä (päiväkotit, koulu, vapaa-aika jne.)
 - varhaiskasvatuksessa Metsämörri toiminta kaikissa ryhmissä ja säännölliset luontoretket useita kertoja viikossa lähiluontoon. Tunteet hukassa- metsäseikkailu myös käytössä. Talviliikunta (hiihto, luistelu, mäenlasku) mahdollista varhaiskasvatuksen arjessa. Vanhempainiltoja ja juhlia järjestetty lähimetsässä.
 - koulussa kaiken ikäisillä erilaisia retkiä ja ulkonaoppimista ja lukiossa luontoon liittyvät temaattiset opinnot

Terveellisten elintapojen edistäminen

- Liikunnalliseen ja terveelliseen elämäntapaan kannustaminen
 - Liikunnanohjauksessa huomioitu
- Hävikkiruoan ohjaaminen vähävaraisille/ tarvitseville
 - Hävikkiruokajakelu aloitettiin seurakuntien ja kunnan yhteistyönä. Ruokapalvelun henkilöstö pakastaa ruoka-annokset päivittäin. Vapaaehtoiset hakevat ruokaa kerran viikossa ja jakavat sen tarvitseville.
- Työhyvinvoinnin lisääminen mm. työpaikkaliikunnan kautta
 - Kunnantyöntekijöille kuntosalit ilmainen. Varhaiskasvatuksessa työntekijät ovat voineet kahvitauon sijaan käydä kiertämässä pururataa, joka koettu hyväksi toimintatavaksi. E-passi käyttöön vuoden 2023 alusta.

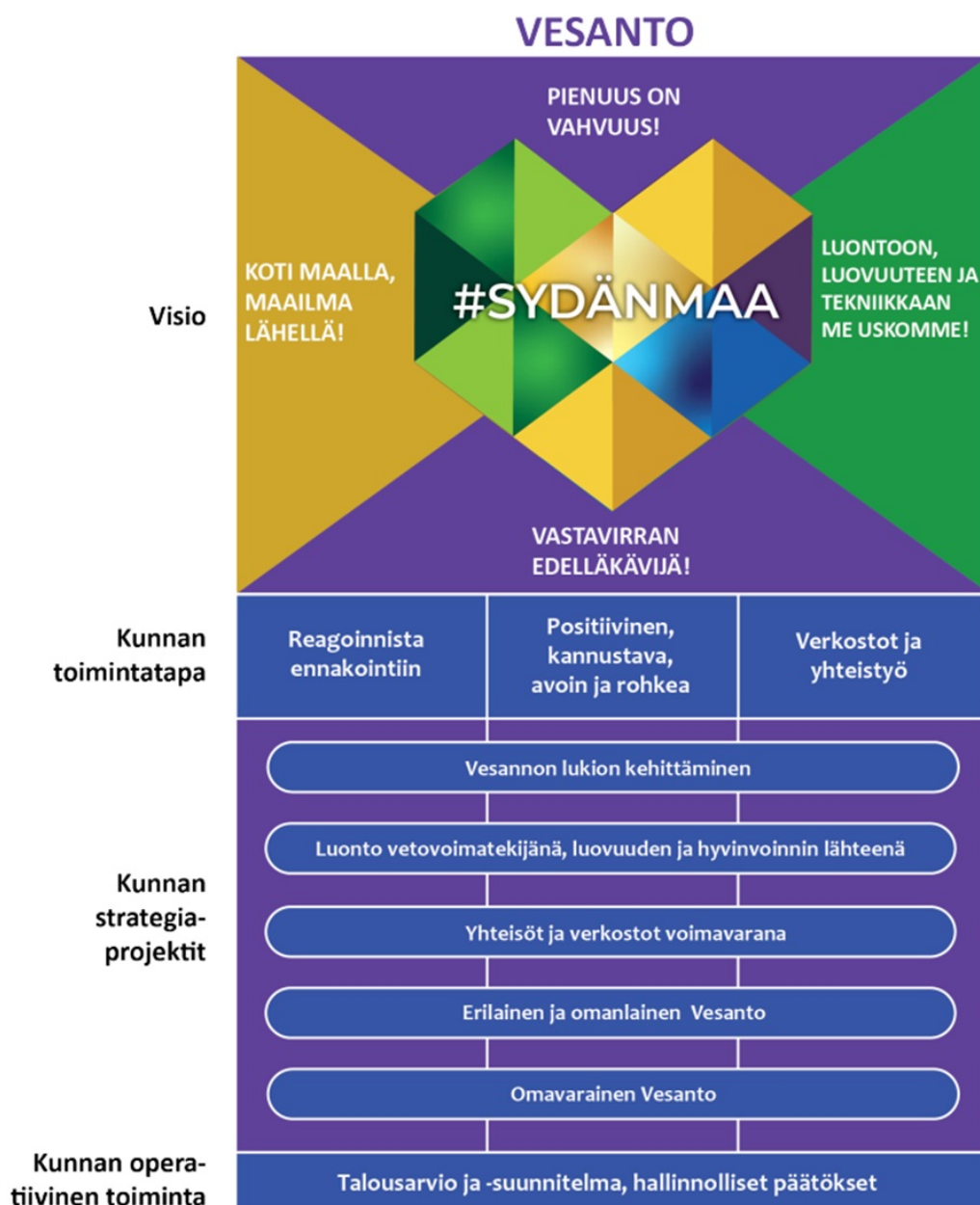
Vanhemmuuden vahvistuminen

- Asiantuntijaluennot
 - Välitetty tietoa verkossa tapahtuvista vanhempainilloista.
 - varhaiskasvatuksessa lapset puheeksi keskusteluja tarjotaan uusille aloittajille sekä esikouluvuoden aikana
 - lapset puheeksi keskustelut koulussa luokilla 2, 6 ja 8 kaikille huoltajille
- Mummikummi- toiminnan kartoittaminen
 - keväällä 2023 isovanhempien päivä koululla
 - keväällä 2023 läheisen päivä päiväkodilla

Jokaiselle toimialalle tehdyissä toimintatavoitteissa huomioitiin yleiset hyvinvointitavoitteet ja ne näkyvät kunkin toimialan osalta talousarvioteksteissä ja taulukoissa.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2024

5 Strategian painopisteet ja linjaukset

6 Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2024

Lähtökohtana Vesannolla on se, että palvelut tuotetaan ihmislähtöisesti. On tärkeää tietää, miten Vesannon asukkaat voivat ja millaisia tarpeita heillä on. Palveluita halutaan kehittää todellisen tarpeen pohjalta. Vuoden 2023 hyvinvointitavoitteet kytkeytyvät hyvinvointivajeiden lisäksi kuntastrategiaan, laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteisiin sekä Pohjois- Savon yleisiin hyvinvointitavoitteisiin. Yleisten hyvinvointitavoitteiden pohjalta johdetaan erilliset, tarkennetut toimintatavoitteet eri hallinnonaloille toiminnan suunnitteluun. Tavoitteet pyritään saavuttamaan kunnan, kolmannen- ja neljännen sektorin sekä alueellisten ja valtakunnallisten verkostojen yhteistyöllä. Sote- palveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle tiivis ja saumaton yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen kanssa on ehdottoman tärkeää. Lisäksi kunnassa ja alueella toimivat hankkeet tukevat osaltaan tavoitteiden saavuttamisessa ja mahdollistavat monipuolista terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Yleiset koko kuntaa koskevat tavoitteet:

Mielen hyvinvoinnin lisääntyminen

- Mielen terveystieteiden metsämaastoon (Kansanterveyttä metsästä toimintamalli)
- Tiivis yhteistyö Arjen ilo- ja tuki- hankkeen kanssa
 - Vierellä kulkija- toimintamalli.
- Tunnetaitojen toteuttaminen koulussa ja varhaiskasvatuksessa. Vuosikello.
- Kulttuurikaveri/kulttuuriluotsi- toimintamalli.
- Yhteistyö Mieliteko-hankkeen kanssa

Osallisuuden vahvistuminen

- Yksinäisyyden väheneminen
 - Vierellä kulkija- toimintamalli
- Kyläkummi-toiminnan kehittäminen
- Tapahtumien ja toiminnan jalkautuminen keskustan lisäksi sivukylille
 - Liikunta, nuoriso, kulttuuri/kirjasto
- Ideointi- ja palautekanavan käyttöönotto ja hyödyntäminen
 - Palautteeseen vastaamisen tehostaminen
 - ideoiden jatkokäsittelyprosessin kehittäminen
- Henkilöstön tukeminen muutoksessa (kunnan rakennemuutos, taloushallinnon selvitys, palvelumallin jalkauttaminen, työhyvinvoinnin tukeminen)
- Järjestetään vuosittain vapaaehtoistyön verkostopäivä toimijoille.
- Kulttuurikaveri/kulttuuriluotsi- toimintamalli

Luonto hyvinvoinnin lähteenä eri-ikäisille kuntalaisille

- Kansanterveyttä metsästä toimintamallin käyttöönotto kaikilla toimialoilla
 - Humalavuoren reitistön kehittäminen (perusparannus, eri sisältöiset reitit).
 - Datan kerääminen kävijämäärästä
- Luonnon hyödyntäminen toimintaympäristönä (päiväkoti, koulu, vapaa-aika jne.)

Terveellisten elintapojen edistäminen

- Liikunnalliseen ja terveelliseen elämäntapaan kannustaminen
 - asiantuntijaluennot
 - matalan kynnyksen liikuntatoiminta
 - liikuntaneuvonnan tarjoaminen vähän liikkuville
- Hävikkiruoan ohjaaminen vähävaraisille/ tarvitseville
- Työhyvinvoinnin lisääminen mm. työpaikkaliikunnan kautta
 - Kuntosaliryhmä
 - Taukojummat. Lyhyet taukojummat työajalla

Vanhemmuuden vahvistuminen

- Asiantuntijaluennot
- Mummikummi- toiminnan kartoittaminen

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

7 Suunnitelman laatijat

8 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä